

ANALELE

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN.

Nr. I.

Sibiiu, Ianuarie— Februarie.

1906.

Nr. 157—1906.

A P E L.

Vă este cunoscut, că palatul Muzeului istoric și etnografic al Românilor din această țară este terminat întru toate și predat destinațiunii sale.

Înzestrarea Muzeului cu colecțiunile și instalațiunile trebuincioase, fiind împreună cu cheltuieli cari au întrecut suma încasată din colectele de până acum, se reclamă necesitatea unor nouă contribuiri în folosul acestui așezământ cultural al nostru.

Deoarece până astăzi, o parte foarte însemnată a publicului românesc încă nu și-a împlinit datoria față de această instituțiune și îndeosebi băncile noastre, — cari ca persoane colective erau în primul rând datoare a spriginii acțiunea noastră, — numai în parte disparentă au dat ajutoare mai considerabile, comitetul central al »Asociațiunii«, având în vedere că autorizarea colectei obținută prin ordinul dlui Ministru de interne Nr. 22280 III. c. 1905 *expiră în 2 Iunie n. a. c.*, apelează din nou la sentimentul de jertfă al publicului nostru.

»Asociațiunea« se adresează către toți, cari simțind necesitate inaugurării unei rodnice mișcări culturale, se cred datori a ajutoră trebuințele neamului, și-i roagă să mijlocească donațiuni de bani și obiecte pentru colecțiunile Muzeului.

Lista contribuiriilor în bani până astăzi e următoarea:

I. Contribuirile fundatorilor.

1. Particulari:

Alexandru Mocsonyi, mare proprietar, Birchis.	} C. 24000.—
Zéno Mocsonyi de Foen, mare proprietar, (+), Bulci . . .	
Constantin cav. de Steriu (+), Brașov	
Emanuil Ungurean, adv., Timișoara	„ 2200.—
	„ 2200.—
Transport	C. 28400.—

	Transport	C.
D-na Ioana Bădilă n. Moldovan (†), Sibiiu	„	2000.—
Nicolau Garoiu, adv., Zernești	„	2000.—
Alexandru Lebu, proprietar, Sibiiu	„	2000.—
Patriciu Barbu, avocat (†), Reghin	„	2000.—
Stroe Beloescu, inginer din Săcele	„	2000.—
Dr. Nic. Vecerdea, dir. de bancă, Brașov	„	2000.—
Ioan Oncescu, not. pens., Sebeșul-Săsesc	„	2000.—
George Szerb, deputat diet., Budapesta	„	2000.—
Dr. Demetriu Radu, episcop, Orade	„	2000.—
Dr. Iosif Gall, mare propriet., Budapesta.	„	2000.—
D-na Elena A. Popovici, Brașov	„	2000.—
Sever de Barbu, Reghin	„	2000.—
N. Mircea, proprietar, Cața	„	2000.—
Dr. Ioan Mihu, proprietar, Vinerea	„	2000.—

2. Societăți:

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român, Brașov	C.	6000.—
---	----	--------

3. Institute de credit:

»Albina«, Sibiiu	C.	2000.—
»Oraviciana«, Oravița	„	2000.—
»Crișana«, Brad	„	2000.—
»Auraria«, Abrud	„	2050.—
»Doina«, Câmpeni	„	2000.—
»Cassa de păstrare«, Săliște	„	2000.—
»Hațegana«, Hațeg	„	2000.—
»Furnica«, Făgăraș	„	2000.—
»Făgetana«, Făget	„	2000.—
»Sentinela«, Satul nou	„	2000.—
	C.	82450.—

II. Din venitul loteriei.

Profit realizat	C.	21159·19
---------------------------	----	----------

III. Alte contribuiri.

1. Dela particulari:

Avesalon, Panțu și soții	C.	952.—
Ioan Mețianu, metropolit, Sibiiu	„	500.—
Venitul curat dela balul și concertul dela adunarea generală din Timișoara (1904)	„	343·63
Beneficiu realizat dela Matineul muzical literar, aranjat de despărț. Brașov al Asociațiunii în 13/26 Martie 1905 . . .	„	335·77
Ioan I. Papp, episcop Arad	„	300.—
Andrei Bârseanu, prof., Brașov	„	246.—
	Transport C.	2677·40

	Transport C.	2677·40
Iosif Sterca Șuluțu, Sibiiu	„	200—
Part. Cosma, dir. de bancă, și d-na soție	„	200—
Dr. Octavian Russu, adv., Sibiiu	„	200—
Ioan F. Negruțiu, prof., Blaj	„	200—
Dr. Aurel Cosma, adv., Timișoara și d-na soție Lucia Cosma	„	200—
Ilia Trăilă, avocat, Oravița	„	200—
Pantaleon Lucuța, căpitan în pens., Sibiiu	„	200—
Ioan Teodorovici, căpitan, Timișoara	„	200—
L. Bistrițan din Binținți	„	200—
Dr. Victor Mihályi, metropolit, Blaj	„	200—
Junimea academică rom. din Sibiiu, venitul petrecerii aranjate în 2 Martie 1905	„	127·16
Trifon Miclea, protopop, Uzdin	„	100—
Dr. Ilarion Pușcariu, arhim., Sibiiu	„	100—
Ioan Papiu, protopop, Sibiiu	„	100—
Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, dir. seminarial, Sibiiu	„	100—
Dr. Ilie Beu, medic, Sibiiu	„	100—
Dr. Corneliu Diaconovich, Sibiiu	„	100—
Dr. Ioan Hosanu, medic, Brașov	„	100—
Nicolae Florescu, proprietar, Ighiu	„	100—
George Ioanovici, Budapesta	„	100—
Augustin Hamsea, arhimandrit, Arad	„	100—
Alexandru Lupu, colonel, Viena	„	100—
D-șoara Elena Petrașcu, directoara intern., »Asociațiunii«, Sibiiu	„	91—
Dr. Nestor Oprean și soții, Sân-Miclăușul-mare	„	73·35
Ioan Săbădean, comerciant, Brașov	„	68—
Dr. P. Țegle, adv., Timișoara	„	60—
Elevii gimnaziului român din Brașov	„	58·84
Nicolau Ivan, ases. cons., Sibiiu	„	50—
Dr. Atan. M. Marienescu, Sibiiu	„	50—
Dr. Vas. Bologa, prof., Sibiiu	„	50—
Dr. Mir. E. Cristea, ases. cons., Sibiiu	„	50—
Dr. L. Lemény, adv., Sibiiu	„	50—
Samuilă Poruțiu, consilier minist. i. p., Bistrița	„	50—
Dr. Ioan Marciac, avocat, Alba-Iulia	„	50—
Dr. Nicolae Comșa, medic, Săliște	„	50—
Ghenadie G. Bogoevici, ieromonah, par., Budapesta	„	50—
Ioan Ciocan, prof. univ., deputat dietal, Budapesta	„	50—
Iuniu Brut Hodoș, dir. de bancă, Blaj	„	50—
Cornel Aiser, cassier de bancă, Brașov	„	50—
Ionel Comșa, Săliște	„	50—
Iosif Oncioiu, funcț. de bancă, Brașov	„	50—
	Transport C.	6955·75

	Transport C.	6955·75
Dr. Gavriil Suciu, avocat, și d-na soție, Hațeg „	50—	
George Romanul, protopop, și doamna soție, Deva „	50—	
Contribuiri mai mici „	1806·13	
	<u>C.</u>	<u>8861·88</u>

2. *Dela institute de credit:*

»Albina« (din fond. cult.), Sibiiu	C.	900—
»Lipovana«, Lipova	„	400—
»Dacia«, Orăștie	„	400—
»Luceafărul«, Vârșeț	„	370—
»Sebeșana«, S.-Sebeș	„	250—
»Victoria«, Arad	„	200—
»Aurora«, Năsăud	„	200—
»Fortuna«, Rodna veche	„	150—
»Murășana«, Reghin	„	100—
»Olteana«, Viștea inf.	„	100—
»Ardeleana«, institut de credit, Orăștie	„	100—
»Corvineana«, Hunedoara	„	80—
»Porumbăceana«, institut de credit, Porumbacul-inferior	„	54—
»Dunăreana«, T.-Cubin	„	50—
»Timișana«, Timișoara	„	50—
»Economia«, cassă de împrumut, Cohalm	„	50—
»Bihoreana«, inst. de credit, Oradea-mare	„	50—
»Racoșana«, inst. de credit, Șeica mare	„	50—
Contribuiri mai mici	„	279·97
	C.	3833·97

IV. *Din răscumpărarea felicitărilor de Anul nou.*

Anii 1899—1906	C.	6636·44
	In total C.	<u>122,941·48</u>

Rugându-vă a urmă exemplul acestor generoși donatori, ne luăm Voie a Vă alătură și o listă de subscripțiune în care se vor introduce donațiunile ce le Veți putea câștiga.

Nădăduind, că Veți da Asociațiunei noastre spriginul trebuincios, Vă rugăm să binevoiți a înapoiă coala de subscripțiune împreună cu rezultatul colectei în timp de cel mult 3 luni dela primirea acestei scrisori.

Primiți, Vă rugăm, expresiunea deosebitei noastre considerațiuni.

Sibiiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii«, ținută în 27 Ianuarie 1906.

Iosif Sterca Șuluțu,
prezident.

Octavian Goga,
secretar II.

Nr. 160—1906.

Proces verbal

din 27 Ianuarie 1906. Ședința I-a a Comitetului central al Asociațiunii.

Prezident: *Parteniu Cosma*. Notar: *Octavian Goga*. Membrii prezenți: *Dr. Corn. Diaconovich, Nicolau Ivan, I. Papiu, Dr. Il. Pușcariu, Dr. E. R. Roșca, N. Togan, Dr. I. Beu, Dr. V. Bologa, A. Bunea, R. Simu, I. Vătășan*.

1. Dl. prezident *Iosif St, Șuluțu* împedecat fiind a lua parte la ședință din motive sanitare, în înțelesul § 26 din Regulament ocupă prezidiul dl. *Parteniu Cosma*. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de astăzi se încredințează dnii: *N. Ivan, Dr. Ilarion Pușcariu și Dr. E. R. Roșca*.

2. (1559—1905). Secretarul I raportează, că dl. *Alexandru de Mocsonyi* prezidentul de onoare al Asociațiunii a tipărit cu cheltuiala proprie valoroasa sa lucrare »Religiune și știință« care s'a cetit cu ocaziunea sărbărilor din August a. tr. și a donat întreaga edițiune de 1000 exemplare Asociațiunii noastre.

Comitetul central ia act cu deosebită plăcere de această valoroasă donațiune și dă expresiune la procesul verbal mulțămitei sale. Publicațiunea donată se va vinde în folosul fondului *G. Barițiu* cu prețul 1 cor. de exemplar.

3. (133—1906). Secretarul I raportează, că dl. *Dr. Ioan Mihu*, mare proprietar din Vinerea, s'a înscris fondator al Muzeului Asociațiunii cu o donațiune de K 2000.

Se ia act cu plăcere.

Donațiunea se va eterniza pe tabla de marmură a Muzeului. Biroul se autorizează a liberă dlui *Dr. Ioan Mihu* diploma de fondator.

4. (5—1906). Secretarul I raportează, că conform uzului adoptat în trecut, a lansat și cu ocaziunea ultimei aniversări un apel pentru *rescumpărarea felicitărilor de anul nou* în folosul Muzeului Asociațiunii și că sub acest titlu a intrat la fondul Muzeului suma de cor. 1163'90.

Având în vedere, că după exemplul dat de Asociațiune au inițiat colecte sub acelaș titlu și numeroase alte corporațiuni din țară, între cari și mai multe despărțăminte, primsecretarul, pentru a desvolda interesul publicului mare pentru noua instituțiune a Asociațiunii a editat anul acesta publicațiunea ocazională obicinuită într'o formă mai îngrijită, care va rămâneă întreg cursul anului în mâinile publicului și astfel va putea contribui la popularizarea Muzeului.

Se ia act cu aprobare.

5. (157—1906). Secretarul I arată, că donațiunile intrate la „*fondul Muzeului*“, dau — socotind și profitul loteriei — până astăzi în total suma de K 122,950'38, care împreună cu interesele sale din trecut este aproape suficientă pentru acoperirea cheltuielilor zidirii Muzeului ce se urcă la K 135,102'30.

Afară de această sumă s'a cheltuit însă pentru instalațiuni și diferite afaceri administrative, astfel că fondul Muzeului datorcă la anul nou suma de K 43,153'15 pentru cari trebuie căutată acoperirea necesară în timpul cel mai apropiat.

Având în vedere, că termenul pentru colectele concordate de Ministerul de interne în favorul Muzeului, expiră la 2 Iunie a. c. și până astăzi o parte foarte considerabilă a publicului românesc încă nu și-a făcut datoria față cu noua instituțiune a Asociațiunii, și îndeosebi băncile noastre numai în număr disparent i-au dat ajutoare mai considerabile, secretarul I propune, a lansa un nou apel pentru contribuii la fondul Muzeului

Comitetul central primind propunerea primsecretarului decide:

Se va lansa un nou apel pentru contribuii la fondul Muzeului în scopul acoperirii cheltuielilor de instalare și al procurării obiectelor necesare pentru înzestrarea colecțiunilor Muzeului.

Acest apel în care se vor înșiră donațiunile intrate până aci și în care se vor cere atât contribuii în bani cât și donațiuni de obiecte pentru Muzeu, se va publica în proximal număr al organului oficial al Asociațiunii precum și în ziarele românești.

Apelul se va trimite, împreună cu coale de subscripțiune îndeosebi la următoarele adrese:

1. Despărțămintelor Asociațiunii.
2. Episcopatului român.
3. Școalelor secundare românești cu propunerea de a interesă elevii lor pentru cauza Muzeului.
4. Băncilor române cu apelul de a considera Muzeul la distribuirea cuotei de binefacere și de a-l recomanda în atențiunea clientelei lor cu ocaziunea plății dividendei pentru anul trecut.

6. (127—1906.) Direcțiunea *școalei civile de fete* cu scrisoarea sa Nr. 126—1905 înaintează un tablou brodat și oferit Asociațiunii din incidentul sărbărilor din August a. tr. drept omagiu din partea elevelor actuale ale școalei.

Se ia act cu plăcere.

Tabloul donat se va așeza în sala de ședințe a Muzeului.

Direcțiunea școalei se autorizează a exprima elevelor școalei mulțămita Comitetului central pentru frumoasa atențiune ce au arătat-o Asociațiunii.

7. (1540—1905). Dl *Andrei Cosma*, plenipotențiatul Asociațiunii în afacerea *fundațiunei Filep* raportează prin scrisoarea sa din 26 Decemvrie a. tr. că în conformitate cu deciziunea Comitetului central Nr. 183 din 31 August 1905 a escontentat pe erezii Octavian Papp și Georgiu Filep și înaintează actul notarial despre învoiala făcută; arată mai departe că mai rămâne de escontentat văduva fundatorului și avocatul Dr. G. Papp, când apoi fundațiunea va fi pe deplin limpezită și asigurată.

Starea fundațiunii la 31 Decemvrie a. tr. a fost de K 46,361·46, plasată ca depozit la »Silvania«.

Se ia act cu aprobare.

8. (27—1906). *Iacob Boieriu*, elev în cursul IV la pedagogia de stat din Kiskunfélegyháza cere stipendiul de K 200— care este a se lichida cu începere dela anul nou 1906 din *fundațiunea George Boieriu* din Vad.

Deoarece din fundațiunea George Boieriu în senzul dispozițiilor hotărâte ale literelor fundaționale, se va putea lichida un stipendiu de K 200— numai după 5 ani dela moartea fundatorului (decedat în Martie 1901) și stipendiul este a se da prin concurs, petentul va fi invitat a-și înainta cererea după publicarea concursului.

Totodată se autorizează prezidiul a publica concursul cu terminul de 1 Aprilie 1906 spre a putea acorda stipendiul încă pe anul școlar curent.

9. (134—1906). Direcțiunea *școalei civile de fete* înaintează spre aprobare contul elevelor internatului *Elena și Roza Rocsin* eșite din internatul Asociațiunii în Noemvrie a. tr.

Contul prezentat de direcțiunea școalei se aproabă în sumă de K 730·77.

10. (78—1906). Direcțiunea despărțământului *Beiuș* înaintează:

I. *Procesul verbal al adunării cercuale* din 27 Septemvrie 1905 în care se decide înființarea unei reuniuni de muzică în cadrele despărțământului *Beiuș* al Asociațiunii și se emite o comisiune pentru elaborarea unui proiect de statute pe seama amintitei reuniuni.

II. *Procesul verbal al adunării cercuale* din 2 Octomvrie 1905 în care se constată că în vederea înființării reuniunii de muzică s'au înscris 84 membri.

III. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 18 Octomvrie 1905, în care s'au rezolvit diferite afaceri curente și s'a aprobat proiectul de statute împreună cu dispoziția ca fondul înființândei reuniuni în caz de disolvare să treacă în posesiunea Asociațiunii.

IV. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 31 Decemvrie 1905 în care se decide aranjarea unui concert în vederea amintitei reuniuni sub patronarea despărțământului și se hotărăște prezentarea proiectului de statute Comitetului central.

Ad I, II, III, IV se ia act.

Comitetul central constată cu bucurie zelul exemplar al acestui despărțământ și invită direcțiunea comitetului cercual a face pașii necesari pentru întărirea statutelor de forurile competente, cu provocare la § 2 din statutele Asociațiunii. Despre hotărîrea privitoare la cazul de disolvare a reuniunii se ia act și se aprobă.

11. (1543—1905). Direcțiunea despărțământului *Bran* înaintează *procesul verbal al adunării cercuale* din 23 Iunie 1905 în care s'au rezolvat mai multe afaceri curente, iar comitetul cercual s'a constituit din nou. Se arată starea casei și se prezintă rațiociniul pentru anul 1905. Se anunță că mai multe obiecte trimise pe seama Muzeului s'au remis.

Se ia act cu aprobarea constituirii și cu observarea că se așteaptă prezentarea bugetului pentru anul curent. Obiectele remise se vor cere din nou.

12. (21—1906). Dl *Coriolan Brediceanu* își prezintă demisia de președinte al despărțământului Lugoș.

Comitetul central ia act cu părere de rău de abdicarea dlui C. Brediceanu și constată cu regret că acest despărțământ nici după constituirea efectuată cu ocazia trimeriei dlui prim-secretar ca delegat special, nu a trecut pe terenul unei activități. Înainte de a lua unele dispozițiuni speciale, de a muta eventual sediul acestui despărțământ într'alt centru apropiat, mai priincios intereselor Asociațiunii, emite pe dl Dr. Titu Hațeg, avocat, ca delegat special, rugându-l a convoca adunarea cercuală și a efectui o nouă constituire.

13. (29—1906). Direcțiunea despărțământului *Orade* înaintează *procesul verbal al adunării cercuale* din 23 Decembrie 1905 în care s'a făcut noua constituire a comitetului cercual și s'au rezolvat diferite afaceri curente.

Se ia act și se aprobă noua constituire.

14. (1544—1905). Direcțiunea despărțământului *Orăștie* prezintă *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 15 Noiembrie 1905 în care s'au rezolvat diferite afaceri curente. Se comunică, că skiopticonul comandat pe seama acestui despărțământ a sosit și aflându-se bun, s'a decis achitarea ratei prime de K 164.30, iar pentru 16 broșuri dela societatea »Urania« din Budapesta K 4.50. Nefiind destui bani la dispoziție s'a inițiat o colectă în acest despărțământ, la care s'a însinuat dl Dr. Aurel Vlad cu K 20.—. Tot în acest sens s'a hotărît și răscumpărarea felicitărilor de anul nou.

Se ia act și se aprobă.

15. (1560—1905.) Dl Dr. *P. Zepeniag* din Vârșeț avizează comitetul central cu dto 29 Decembrie 1905, — în urma recercării de a raporta

asupra activității desp. Vârșeț, — că demisionând fostul președinte dl I. M. Roșu, în lipsa unei persoane potrivite pentru înlocuire, desp. Vârșeț n'a putut desvoltă activitatea cuvenită și promite că în timpul cel mai scurt, procedându-se la o nouă constituire, comitetul cercual va prezenta raportul anului 1905.

Se ia act cu observarea ca noua constituire să aibă loc în timpul cel mai scurt.

16. (28—1906.) Direcțiunea despărțământului *Bocșa* prezintă:

I. *Raportul comitetului cercual* despre activitatea sa în anul 1904/5.

II. *Rațiociniul* anului 1904/5.

III. *Bugetul* pentru anul 1905/6.

IV. *Consemnarea membrilor* cari și-au achitat taxele din prilejul adunării.

V. *Procesul verbal al adunării cercuale* din 19 Noemvrie 1905 în care s'au rezolvat diferite afaceri curente.

Ad I. Se ia act și se va publica în extras în organul oficial al Asociațiunii.

Ad II, III, IV, V. Se ia act și se aprobă.

17. (20—1906.) Direcțiunea despărțământului *Brad* înaintează *raport* despre activitatea desvoltată în anul 1905.

Se ia act și se va publica în extras în revista »Transilvania«.

18. (59—1906.) Direcțiunea despărțământului *Orăștie* prezintă *raport* asupra activității desvoltate în anul 1905.

Se ia act și se va publica în extras în revista »Transilvania«.

19. (109—1906.) Direcțiunea despărțământului „*Sătmar-Ugocia*” prezintă *raportul* despre activitatea din anul 1905.

Se ia act și se va publica în extras în organul oficial al Asociațiunii.

20. (111—1906.) Direcțiunea *școalei civile de fete* înaintează cererea dlui Dr. *Ioan Borgia*, profesor, pentru a i se încuviința concediu de 1 lună cu începere dela 20 Ianuarie a. c. spre a putea face încă unele studii la Budapesta. Se prezintă și dispozițiile luate de direcțiune pentru suplinire.

Se ia act și se aprobă.

21. (1555—1905.) Direcțiunea *școalei civile de fete* înaintează comitetului central, recomandând o rezolvire favorabilă, cererile pentru dispense de taxa școlară pro 1905/6 ale elevelor:

1. *Victoria Bărdaș* clasa I.
2. *Cornelia Simu* „ ”
3. *Maria Olariu* „ ”
4. *Olivia Sârbu* „ II.
5. *Victoria Predoiu* „ ”

6. *Elena Șut* clasa III.
7. *Valeria Predovici* „ ”
8. *Iustina Aleman* „ IV.

Dintre aceste *Maria Olariu* cere să fie dispensată și de taxa de înscriere, iar *Olivia Sârbu* numai pe jumătate de taxa școlară.

Având în vedere, că suma ce se propune pentru dispensare e de K 264, aproximativ ca și în trecut, Comitetul central încuviințează cererile elevelor amintite — excepționând taxa de înscriere, care totdeauna a fost solvită.

22. (49—1906.) Direcțiunea *școalei civile de fete* comunică Comitetului central că institutul tipografic »Athenaeum« din Budapesta, a trimis pe lângă recomandajia insp. reg. de școale, 2 volume din opul ce editează »A műveltség könyvtára« cu prețul K 24 exemplarul. Bugetul școalei neputând suporta astfel de cheltueli se cere procurarea acestui op pe seama bibliotecii Asociațiunii.

Având în vedere prețul urcat al acestui op Comitetul central decide retrimiteria celor două volume.

23. (1554—1905.) Direcțiunea *școalei civile de fete* înaintează *procesul verbal al ședinței corpului profesoral* din 25 Decembrie 1905 în care s'au discutat diferite afaceri curente. Se constată încetarea epidemiei tifoide și însănătoșirea elevelor bolnave.

Se ia act.

24. (24—1906.) Direcțiunea *școalei civile de fete*, cere reducerea numărului abonamentelor făcute la revista »Amicul tinerimei« dela 5 la 2 — fiind acest număr de exemplare satisfăcător trebuințelor școlare. Cere în schimb abonarea altor reviste folositoare institutului.

Comitetul decide ca în viitor să se reducă numărul la 2 abonamente — procurându-se în schimb revistele »*Comoara Tinerimei*« din București și »*Luceafărul*«.

25. (1504—1905.) Referentul secțiunii școlare dl Dr. *Ioan Stroia* prezintă *raportul* său asupra celor două broșuri, dăruite Asociațiunii de dl Dr. *E. Dăianu* cu rugarea de a se comanda un număr mai mare de exemplare. Dl referent constată valoarea literară și practică a acestor broșuri.

Se decide a se comanda pe seama bibliotecilor din des-părțăminte câte 100 exemplare din fiecare broșură.

26. (1508—1905.) I. Reuniunea de citire și cântări din *Romuli*.

II. Corpul învățătoresc din *Jina*.

III. Corpul învățătoresc din *Feldioara* cer pentru bibliotecile de cari dispun donarea publicațiunilor Asociațiunii.

Se decide a li se trimite câte un exemplar din broșurile »Bibliotecii populare« asemenea și din alte publicațiuni disponibile.

27. (113—1906.) Dl *George Vintilă* din Năsăud trimite cu dtto 16 Ianuarie 1906 — 103 exemplare din opul său *Manual popular de agricultură practică*, cu destinație de a fi distribuit bibliotecilor populare.

Se ia act cu mulțămită și se va proceda conform dorinței donatorului.

28 (1519—1905.) Dl *Mihail Costescu*, preot din *Eșelnița* avizează Comitetul central despre intenția sa, de a înființa o *agentură* în această localitate și cere din publicațiunile Asociațiunii pe seama acestei agenturi.

Se ia act cu deciziunea, ca înființându-se noua agentură să i-se trimită din publicațiunile disponibile.

29. (1512—1905.) Dl *Anastasiu Boiu* din *Sibiu* achită taxa de *membru pe viață* al Asociațiunii prin o acțiune »Transilvania« în valoare nominală de K 200.—.

Se ia act. Se introduce în lista membrilor pe viață ai Asociațiunii și i-se eliberează bilet de legitimare și diplomă.

D. u. s.

P. Cosma m. p., prezident substitut. *Octavian Goga* m. p., secretar II. Cetit și verificat *Dr. Ilarion Pușcariu* m. p. *Dr. Eusebiu R. Roșca* m. p.

Nicolau Ivan m. p.

Nr. 263—1906.

Proces verbal

din 22 Februarie 1906. Ședința a II a a comitetului central al Asociațiunii.

Prezident: *Iosif St. Șuluțu*. Notar: *Octavian Goga*. Membrii prezenți: *Dr. I. Beu*, *Dr. V. Bologa*, *Ars. Bunea*, *Part. Cosma*, *Dr. Corn. Diaconovich*, *Dr. L. Lemény*, *Dr. Il. Pușcariu*, *Dr. Eus. R. Roșca*, *R. Simu*, *N. Togan* și *I. Vătășan*.

30. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de azi se încredințează Dnii: *Ars. Bunea*, *Dr. I. Pușcariu* și *N. Togan*.

31. (259—1906.) Primsecretarul »Asociațiunii« prezintă raportul său asupra »Expozițiunii etnografice și istorice-culturale« și a celorlalte serbări aranjate cu ocaziunea inaugurării Muzeului; înaintează mai departe propunerea comisiunii încredințate cu aranjarea expozițiunii pentru distribuirea diplomelor de recunoștință și de colaboratori.

Comitetul central exprimând vtile sale mulțămiri primsecretarului »Asociațiunii« pentru deosebitul zel desvoltat în calitate de director al expozițiunii, ia act de raportul prezentat și-l alătură la acest proces verbal sub 1); primește propunerea înaintată de comisiunea expozițiunii pentru distribuirea diplomelor de recunoștință și de colaboratori și o anexează la procesul verbal prezent sub 2); aproabă dispozițiunile prezidiului prin

cari s'a dat expresiune mulțămitei și recunoștinței »Asociațiunii« față cu comitetul de dame, care a conlucrat la aranjarea expozițiunii;

ia act de darea de seamă despre rezultatul financiar al expozițiunii și al serbărilor aranjate și dispune ca venitul curat de cor. 3475·70 să se adaugă la fondul Muzeului având a se acoperi din acest fond cheltuielile procurării și distribuirii diplomelor precum și spesele ce eventual se vor mai ivi în legătură cu expoziția aranjată;

ia act cu mulțămită de donațiunile în obiecte ce le-au oferit expozanții și aproabă cumpărările obiectelor expuse ce s'au câștigat pentru colecțiunile Muzeului;

dispune ca colecțiunea rapoartelor publicate în organele presei române despre expozițiune și despre serbările aranjate să se păstreze în arhiva Muzeului;

în sfârșit mulțamește membrilor comitetului aranjator pentru activitatea zeloasă și plină de abnegațiune ce au desvoltat și constatând că învinuirile ce li-s'au adus în multe organe de publicitate au fost cu totul neîntemeiate și nejustificate, aproabă întru toate dispozițiunile luate pentru reușita serbărilor aranjate.

32. (255—1906) Primsecretarul înaintează hârtia dlui comite suprem G. Thalmann dtto 20 Febr. a. c. Nr. 19/906, adresată comitetului central al »Asociațiunii« prin care se cere justificarea acțiunii inițiate de »Asociațiune« cu privire la participarea Românilor din statul ungar la Expoziția generală din București.

Comitetul central decide a se da în această privință lămuririle necesare, în senzul proiectului de răspuns prezentat de primsecretarul.

D. u. s.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., prezident. *Octavian Goga* m. p., secretar II. S'a cetit și verificat *Dr. Ilarion Pușcariu* m. p. *Arseniu Bunea* m. p. *Nicolau Togan* m. p.

Nr. 272—1906

Proces verbal

din 24 Februarie 1906. Ședința a III-a a Comitetului central al Asociațiunii.

Prezident: *Iosif St. Șuluțu*. Notar: *Octavian Goga*. Membrii prezenți: *Dr. I. Beu*, *Dr. V. Bologa*, *Part. Cosma*, *Dr. Corn. Diaconovich*, *Dr. Liviu Lemény*, *I. Muntean*, *I. Papiu*, *Dr. Il. Pușcariu*, *Dr. Eusebiu R. Roșca*, *R. Simu* și *I. Vătășan*.

33 Cu verificarea procesului verbal al ședinței de azi se încredințează domnii:

Dr. I. Beu, *Dr. V. Bologa* și *Dr. L. Lemény*.

34. (252—906.) Șecretarul I. prezintă procesul verbal despre *colaudarea lucrărilor de piatră, sculptură, Rabitz și asbest*, la zidirea Muzeului, care s'a făcut la 13 Febr. a. c.; prezintă mai departe cererea antreprenorului acestor lucrări *Adolf Schneider* pentruca să i-se lichideze rata de colaudare K 3781·89 împreună cu cauțiunea reținută în aceeaș sumă.

Referentul arată că la cererea lui s'a constatat în procesul verbal:

a) că lucrările de asbest, cari au fost calculate cu K 2466·52 nu au fost executate conform mostrelor prezentate și în parte s'au și deteriorat, apoi

b) că antreprenorul nu și-a terminat lucrările până la termenul stipulat în Contract (1 Sept. 1904), nici până la termenul prelungit prin deciziunea comitetului central Nr. 217 din 24 Nov. 1904 (1 Dec. 1904.), ci abia în luna Aprile 1905; din această cauză secretarul I. a subscris procesul verbal al colaudării numai cu rezerva, că susține Comitetului central dreptul de a excepționa calitatea lucrărilor de asbest și de a cere despăgubire pentru terminarea lor întârziată.

Se ia act de procesul verbal dresat asupra colaudării.

Ce privește cererea dlui A. Schneider, de a-i liberă atât rata de colaudare cât și cauțiunea cu suma totală de K 7563·78 minus pozițiunea de K 188·48 plătită din greșeală de douăori.
— Comitetul central deci ar avea dreptul:

a) de-a refuza lucrările de asbest, necorespunzătoare mostrelor prezentate,

b) de-a cere despăgubire pentru terminarea întârziată a lucrărilor și

c) de-a reține cauțiunea de K 3781·89 încă timp de doi ani dela data colaudării (se înțelege pe lângă rebonificarea intereselor stipulate cu 3½%),

se declară a lua în conziderare cererea prezentată de dl A. Schneider, și anume având în vedere:

a) că au fost dificultate numai lucrările de asbest, cari reprezintă o parte neînsemnată a lucrărilor executate de numitul antreprenor (în cifre: K 2466·52 din totalul de K 37,818·93) și că toate lucrările de piatră, sculptură și Rabitz au fost executate în condițiuni pe deplin mulțămitoare;

b) că întârzierea lucrărilor de asbest și insuficiența lor calitativă nu a urmat din vina antreprenorului, ci din cauza morții repentine a furnizorului său;

c) că antreprenorul a luat angajamentul de a repara deteriorările constatate;

d) că a suferit o pagubă și în urma întârzierii de 10 luni a colaudării încât pentru acest timp a pierdut interesele de colaudare pro K 3781·89,

Comitetul central ia următoarea deciziune:

1. »Asociațiunea« renunță la orice despăgubire pentru terminarea întârziată a lucrărilor;

2. Prezidiul se autorizează a plăti antreprenorului Ad. Schneider rata de colaudare pro K 3781·89 (fără interese) după detragerea sumei, plătită din greșală de două ori K 188·48, deci în bani gata K 3693·41, îndată după prezentarea chitanței sale;

3. Ce privește cauțiunea recerută în suma de K 3781·89 Comitetul central renunță a o ține încă 2 ani dela data colaudării, ci o va plăti antreprenorului împreună cu interesele de $3\frac{1}{2}\%$ după suma și dela data singuraticelor rețineri, îndată după terminarea reparațiunii lucrărilor de asbest, care va avea să se estindă nu numai asupra înlocuirii părților deteriorate, ci și asupra lustruirii din nou a tuturor columnelor și balustradelor, și va avea să se constate prin o colaudare nouă.

35. (1296—1905.) Secretarul I. înaintează o propunere pentru executarea deciziunii 172 (p. I.) din a. tr., referitoare la procurarea unui *mare aparat de proiecțiune pentru sala Muzeului* și în legătură cu acest proiect prezintă și propunerile înaintate la 16 Oct. a. tr. de dl prof. Aurel Ciortea, membru al secțiunii științifice, prin care acesta cere procurarea unei serii de diapozitive pentru aparatele de proiecțiune ale despărțămintelor.

Arată totodată, că a pertractat în această chestiune cu fotograficul Emil Fischer din Sibiiu, care a furnizat și până aci număroase diapozitive apreciate foarte bine în țară și în străinătate și a luat angajamentul de-a confecționa și pentru trebuințele »Asociațiunii« toate diapozitivele de cari aceasta va avea trebuință pentru aparatele sale de proiecțiune (skiopticon și kinematograph.)

În sensul propunerii prezentate Comitetul central autorizează pe secretarul I:

a) să comande pentru aparatele de proiecțiune ale despărțămintelor următoarele diapozitive:

1. portretele tuturor președinților »Asociațiunii«;
2. 11 vederi din expoziția aranjată la 1905.;
3. 2 vederi ale școalei civile de fete;
4. 3 vederi ale Muzeului (fațada, sala festivă și vestibulul);
5. câte o vedere a următoarelor zidiri din Sibiiu: catedrala, rezidența (de vară) metropolitană, casa »Albinei«.

Aceste diapozitive se vor împrumută pe rând despărțămintelor cari posed aparate de proiecțiune.

b) mai departe se autorizează primsecretarul: a studia ocazional aparatele dela »Urania« din Bpesta, și a institutelor similare din Viena și profitând de aceste experiențe să aleagă și cumpere un bun aparat de proiecțiune, (skiopticon și kinematograph) în cadrul sumei votate în acest scop prin deciziunea Nr. 172/1905.

36. (68—1906.) Secretarul I raportează, că conform deciziunii Nr. 158 din 6 Iulie a. tr. s'a introdus în cursul vacanțelor din urmă *apaductul în dormitoarele internatului de fete*. Aceste lucrări au costat K 1,814'50, adecă cu K 148'64 mai mult decât suma provăzută în devizele aprobate prin deciziunea amintită. Deoarece însă firma G. Ziegler a executat și unele lucrări neprevăzute în preliminar, cari au devenit ulterior indispensabile, Prezidiul a asigant contul întreg și cere acum aprobarea Comitetului central pentru plata diferenței de K 148'64.

Se ia act. Plata sumei de K 1,814'50 se aproabă.

37. (1420—1905.) Dl *Iosif Pintye* controlor la oficiul de dare din Vinga, nepot de soră al fericitului fundator Ioan Petran, înaintează o cerere datată din 15 Noemvrie a. tr. prin care roagă Comitetul central, ca să se învoiască, ca legatul de K 4,000—, care va aveă să i-se plătească în senzul testamentului la activarea *fundațiunii Ioan Petran*, să se urce la suma de K 9,000—.

Comitetul central declară, că deoarece succesiunea după fericitul Ioan Petran nici nu i-s'a predat, ci are să rămână în posesiunea văduvei fundatorului cât timp aceasta va trăi, pentru moment nu are încă nici un drept de dispozițiune asupra averii fundacionale.

Dar chiar și după predarea fundațiunii, Comitetul central își va conzideră de prima datorință executarea cu cea mai mare rigoare a tuturor dispozițiunilor fundatorului și în special nu va întrebuiță averea ce i-s'a încredințat decât pentru scopurile designate în testament.

38. (198—1906.) Judecătoria cercuală din Cluj (oraș), prin deciziunea sa Nr. 276/35 Ö. ex 1905 provoacă pe *erezii după Ioan Petran* să justifice *plata taxei de moștenire* de K 2,148'68 pentrucă în caz contrar se vor luă din oficiu dispozițiunile necesare pentru asigurarea ei.

Comitetul central decide a nu achită deocamdată taxa de moștenire, neîntrând încă până astăzi în posesiunea lăsamântului.

39. (247—1906.) Dl Andrei Cosma, avocat în Șimleu, cu scrisoarea sa din 16 Februarie a. c. înștiințează »Asociațiunea« că institutul pe acțiuni »Szilágy-Cseh és Vidéke« din Cseh, își duplică capitalul din fondul de rezervă — și oferă serviciile sale pentru procurarea acțiunilor din emisiunea nouă după cele 8 acțiuni ale fundațiunii feric. Demetriu Suciu.

Având »Asociațiunea« și la fundațiunea Dr. I. Nichita 7 acțiuni dela aceeaș bancă,

Comitetul central decide a se trimite toate cele 15 acțiuni dlui Andrei Cosma pentru procurarea a tot atâtea acțiuni nouă și transcrierea lor pe fundațiuni.

40. (174—1906.) Direcțiunea despărțământului *Agnita* înaintează cu data 9 Ianuarie 1906 *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual, în care s'au rezolvit diferite afaceri curente. Se decide aranjarea mai multor prelegeri economice la sate și în vederea participării despărțământului la expoziția din București se constituie în Fofeldea un numeros comitet sub prezidiul dlui N. Petra-Petrescu.

Se ia act.

41. (218—1906.) Direcțiunea despărțământului *Abrud-Câmpeni* înaintează dtto 31 Ianuarie 1906 raportul asupra activității desvoltate în anul trecut

Se ia act și se va publica în extras în revista »Transilvania«.

42. (151—1906.) Direcțiunea despărțământului *Abrud-Câmpeni* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 15 Ianuarie 1906, în care s'au rezolvit diferite afaceri curente și s'au luat decizii privitoare la aranjarea prelegerilor populare-economice în diferite comune.

Se ia act.

43. (255—1906.) Direcțiunea despărțământului *Beiuș* înaintează *procesul verbal* al adunării cercuale extraordinare din 13 Ianuarie 1906 în care s'au rezolvit diferite afaceri curente și s'au luat dispoziții referitoare la înființarea reuniunii de muzică și cântări, — decidându-se lansarea unui apel la adresa preoției și învățătorimeii din acest despărțământ pentru sprijinirea proiectatei reuniuni.

Se ia act.

44. (173—1906.) Direcțiunea despărțământului *Bistrița* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 27 Ianuarie 1906 în care pe lângă alte afaceri curente, s'a făcut constituirea unui comitet local în chestia expoziției din București și s'au primit petițiile mai multor învățători doritori a aranjă prelegeri economice în comunele din acest despărțământ.

Se ia act.

45. (107—1906). Direcțiunea despărțământului *Caransebeș* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 26 Noemvrie 1905, în care s'au rezolvit diferite afaceri curente — și *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 2 Ianuarie 1906, în care s'au adus mai multe hotărâri referitoare la aranjarea prelegerilor economice.

Se ia act.

46. (57—1906). Direcțiunea despărțământului *Deva* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 1 Ianuarie 1906, în care s'au rezolvit afaceri curente și s'au adus hotărâri privitoare la aranjarea prelegerilor economice.

Se ia act.

47. (169—1906). Direcțiunea despărțământului *D.-Sânmartin* înaintează raportul asupra activității din anul trecut.

Se ia act și se va publica în extras în organul »Asociațiunii«.

48. (1542—1906). Direcțiunea despărțământului *Mediaș* înaintează *procesul verbal* al adunării cercuale din 3 Decembrie 1905 în care s'au rezolvit diferite afaceri curente. Din acest prilej s'au înscris membri ordinari noi domnii: Mihail Popovici, Marius Peculea și Dr. Alex. Morariu. Se constată că a intrat dela membrii noi și ajutători suma de K 94'20. Se prezintă raportul de cassă asupra anului trecut, constatându-se că din partea despărțământului *Mediaș* dela înființarea lui (1891) până astăzi s'a administrat Comitetului central suma de K 1456'66.

Se ia act cu aprobare.

49. (58—1401). Direcțiunea despărțământului *Orăștie* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 2 Ianuarie 1906, în care s'au luat hotărâri privitoare la aranjarea prelegerilor economice. Comitetul cercual având în vedere împrejurarea, că de timp mai îndelungat s'a îngrijit de aranjarea prelegerilor populare și a comandat pentru skiopticonul de care dispune mai multe serii de diapozitive, — comunică Comitetului central, că a angajat de conferențieri pe dnii I. I. Lăpădatu, I. Moța și C. Baicu, rugându-se a fi împărțășiți și acest despărțământ de ajutorul de K 100.

Se ia act și se votează K 100 acestui despărțământ pentru aranjarea prelegerilor economice la sate.

50. (165—1906). Direcțiunea despărțământului *Sebeș* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual în care s'au rezolvit diferite afaceri curente. Se notifică că secretarul comitetului cercual dl G. Tătar, conform încredințării primite a reorganizat agenturile din comunele: *Laz* și *Pianul-superior* și a înființat agentură nouă în comunele: *Sebeșel* și *Săsciori*. Se roagă Comitetul central a pune la dispoziția acestui despărțământ un skiopticon. Se iau diferite dispoziții referitoare la aranjarea prelegerilor populare și se inițiază organizarea unui comitet local, pentru participarea cu obiecte la expoziția din București.

Se ia act. Comitetul central neavând nici un skiopticon nu poate împlini cererea comitetului cercual.

51. (164—1906). Esmisul comitetului cercual al despărțământului *Sebeș*. dl G. Tătar înaintează dto 15 Ianuarie a. c. raportul său privitor la înființarea resp. organizarea din nou a patru *agenturi* în sinul acestui despărțământ în comunele: *Sebeșel*, *Laz*, *Săsciori* și *Pianul-inferior*. Din acest prilej s'au ținut prelegeri populare.

Se ia act, îndemnându-se a se înființa cât mai multe agenturi pentru a căror biblioteci Comitetul central va dăruî din publicațiunile »Asociațiunii«.

52. (210—1906). Direcțiunea despărțământului *Șimleu* înaintează:

I. *Procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 11 Ianuarie 1906 în care s'a făcut constituirea unui număr os comitet în vederea expoziției din București și s'a decis participarea cât mai număr oasă la această expoziție.

II. *Procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 18 Ianuarie 1906, în care s'au adus hotărâri referitoare la aranjarea prelegerilor economice.

Se ia act.

53. (189—1906). Direcțiunea despărțământului *Timișoara* înaintează raportul asupra activității desvoltate în anul trecut.

Se ia act și se va publică în estras în revista »Transilvania«.

54. (118—1906). Direcțiunea despărțământului *Zernești* înaintează *procesul verbal* al ședinței comitetului cercual din 14 Ianuarie 1906 în care s'a luat hotărâri referitoare la aranjarea prelegerilor economice în acest despărțământ. Se raportează că agentura din Zernești a aranjat în 4 Dumineci din postul Crăciunului prelegeri poporale, și anume:

a) dl avocat N. Garoiu: »Despre lege și legiuitori«;

b) dl Pompiliu Dan, înv.: »Despre începuturile comunei Zernești și viața locuitorilor de aici pe timpul emigrațiunei popoarelor«;

c) dl avocat N. Garoiu: »Despre acte private și publice«;

d) dl preot I. Străvoiu: »Despre trupul omului și influința beuturilor alcoolice«.

Comitetul cercual având în vedere avântul îmbucurător cultural inaugurat de acest despărțământ și fiind convins, că acțiunea începută în centru se va generaliză și în cele 5 comune aparținătoare, abzice cu această ocaziune de spriginul oferit de Comitetul central, în favorul altor despărțăminte, unde fiind situația culturală-economică mai nefavorabilă ajutorarea e mai oportună. Se decide aranjarea prelegerilor economice în comunele: Tohanul-nou, Poiana-Mărului și Holbavul. Se arată, că s'a făcut începutul pentru înființarea unui fond special al despărțământului.

Se ia act cu aprobarea hotărârilor luate.

55. (220—1906.) Direcțiunea *școalei civile de fete* înaintează în 10 Febr. a. c. hârția inspectorului regesc de școale dtto 8 Ianuarie 1906 Nr. 43 prin care s'a redus plata la fondul de penziune pentru a 6-a putere didactică dela școala de fete, rămânând a se plăți în viitor numai pentru 5 puteri didactice anual K 120.—.

Se ia act.

56. (233—1906). Direcțiunea *școalei civile de fete* înaintează cererea de prolungire a concediului dlui profesor Dr. Ioan Borgia până la 20 Martie a. c. Direcțiunea arată că suplinirea se face în mod corăspunzător prin concursul tuturor membrilor corpului didactic.

Concediul se acoardă până la 20 Martie.

57. (219—1906.) Direcțiunea școalei civile de fete înaintează procesul verbal din conferința corpului profesoral dela 29 Ianuarie 1906 în care s'au rezolvit diferite afaceri curente. Se arată că dela reprezentația teatrală aranjată de elevele școalei civile în 14 Ianuarie a. c. în sala festivă a Muzeului rezultă un venit curat de K 45·80 care sumă se dăruiește Muzeului „Asociațiunii“. Se prezintă conspectul clasificării elevelor pentru semestrul I. din care se constată că au fost clasificate:

în cl. I. civilă	11	eleve.
„ „ II. „	22	„
„ „ III. „	15	„
„ „ IV. „	22	„
Total	70	eleve.

Nu au fost clasificate două eleve din cauză de morb, iar trei fiindcă s'au retras.

Se ia act exprimându-se mulțumită elevelor pentru donațiunea făcută Muzeului „Asociațiunii“.

58. (242—1906.) Direcțiunea școalei civile de fete prezintă cu data 16 Februarie un conspect despre încassările dela elevele interne pentru speșele particulare pe anul școlar 1904/5, cu documentele de casă despre sumele erogate și raportează, că suma întratelor a fost K 14,172·99, a eșitelor K 13,768·50 rămânând un escedent de K 404·49 care s'a adaos la fondul pentru excursiuni al școalei în libelul de depunere la »Albina« și o pretensiune de K 120·09 care după încassare se va încorpora aceluiaș fond.

Se ia act cu aprobarea acestor date.

59. (196—1906.) Dl *Alexandru Mocsonyi* avizează comitetul dtto 4 Februarie a. c. că e satisfăcut de destinația ce s'a adus donațiunei Dsale.

Se ia act.

60. (182—1906) Dl *Dr. E. Dăianu* înaintează în 1 Februarie a. c. doue broșuri ce editează D-sa în biblioteca »Cărțile săteanului român«, cu rugarea, că dacă se vor găsi potrivite trebuințelor »Asociațiunii« să se cumpere un număr mai mare de exemplare. Broșurile sunt:

Căzanie poporală (Despre păcatele sătenilor) de Ioan Roman și
Urșu Broina de Dr. E. Dăianu.

Fiind aceste broșuri potrivite cu trebuințele poporului, se decide a se comandă din fiecare broșură câte 100 exemplare.

61. (207—1906.) Dna *Maria Botiș-Cioban* înaintează în 6 Februarie a. c. o colecție de „*Legende*“ culese din Munții apuseni cu menirea de a se publică în »Biblioteca poporală a »Asociațiunii«.

Se ia act și se decide a se înaintă manuscrisul pentru cenzurare referentului secției literare.

62. (230—1906.) dl *Barabás Endre*, profesor la seminarul pedagogic maghiar din Cluj dorind unele lămuriri asupra problemelor noastre culturale și economice, cere revista »Transilvania« pentru ultimul an.

Se decide a i-se trimite o colecțiune a revistei pentru anul trecut.

63. (240—1906.) Dl *Augustin Dobrean*, cavaler al ordului »Coroana României« se înscrie dto 12 Februarie a. c. de membru fondator al »Asociațiunii«.

Se ia act și se decide eliberarea diplomei și a biletului de legitimare.

64. (246—1906.) Dl *Andrei Frâncu*, președinte de senat la curia regească din Budapesta trimite dto 17 Februarie a. c. suma de K 400.—anunțând în scrisoare înscrierea sa de membru fondator al »Asociațiunii«.

Se ia act și se decide eliberarea diplomei și a biletului de legitimare.

65. (270—1906.) *Secretarul II* prezintă lista membrilor *nou ordinari* înscriși dela ultima ședință până astăzi:

1. Comuna Sângătin.
2. Iosif Ciorogariu, învăț. Chișoda.
3. Dr. Alexandru Morariu, adv. Elisabetopole.
4. Mihail Popovici, comerciant, Mediaș.
5. Marius Peculea, contabil, Mediaș.
6. Dr. Constantin Pavel, profesor, Beiuș.
7. Iacob Manuil, notar, Topârcea.
8. Ioan Oțoiu, paroh, Aciliu.
9. Alexandru Comșa, notar cerc. Scorei.
10. »Porumbăceana« instit. de credit, Porumbacul-inferior.
11. Ioan Răduleț, paroh, Seliștat.
12. Aureliu Marinescu, paroh, Bozinta-mare.
13. Ioan Alexandru, paroh, Ilimbav.
14. George Borza, paroh, Coveș.
15. Gavril Todică, contabil, Geoagiu.
16. Mihai Panajot, dir. de bancă, Bocșa-montană.
17. Dr. Cornel Bulc, secretar episcop., Oradea-mare.
18. Iosif Nagy, preot, Roit.

Se declară membri ordinari ai »Asociațiunii«.

Cu aceste ședința se încheie.

D. u. s.

Iosif St. Șuluțu m. p., președinte. *Octavian Goga* m. p., notar. — S'a verificat. Sibiiu, 28 Februarie 1906. *Dr. Liviu Lemény* m. p. *Dr. Il. Beu* m. p. *Dr. V. Bologa* m. p.

Raportul primsecretarului „Asociațiunii“

asupra

Expozițiunii etnografice și istorice-culturale

aranjată cu ocaziunea inaugurării Muzeului istoric și etnografic al „Asociațiunii“.

Onorat Comitet Central!

Prin deciziunea DVoastră Nr. 43 din 9 Martie 1905 ați binevoit a-mi încredința direcțiunea Expozițiunei etnografice și istorice-culturale, prin care a fost inaugurat noul Muzeu al »Asociațiunii« noastre.

În calitate de conducător al lucrărilor împreunate cu aranjarea acestei expozițiuni, mă cred dator a Vă prezenta în următoarele o scurtă dare de seamă asupra activității dezvoltate de comitetul instituit de DVoastră în scopul aranjării Expozițiunii și a celorlalte serbări, precum și asupra rezultatelor realizate prin aceste aranjamente.

Înainte de a vorbi despre Expozițiune, trebuie să motivez întârzierea acestui raport, pe care aș fi dorit să-l prezint încă în toamna anului trecut, îndată după încheierea Expozițiunii.

Cauza principală pentru care nu m'am putut degaja mai înainte de această datorie a fost: că cu toate insistențele comitetului aranjator pentru trimiterea la termin a obiectelor de expus, și a consemnărilor exacte ale acestora, cea mai mare parte a expozanților au trimis sau adus obiectele în momentul din urmă, fără consemnări în ordine, și astfel a fost absolut imposibil a compune la timp un catalog complet al Expozițiunii.

Această lucrare a trebuit să o facem ulterior în condițiuni foarte anevoioase, de oarece o mare parte a expozanților a cerut și a și dus obiectele expuse de dânsii imediat după închiderea Expozițiunii, și astfel biroul nostru a fost avizat în lucrarea sa numai la corespondențele primite și la registrele compuse în mare grabă în preseara inaugurării.

Din această cauză catalogul Expozițiunii a putut fi terminat abia la sfârșitul anului trecut, și chiar și atunci numai în condițiuni ce nu le pot considera pe deplin mulțămitoare.

Cu toate acestea catalogul, care a fost publicat în ultimul număr al »Transilvaniei« și pe care îl anexez la acest raport sub 1/. ne dă o icoană destul de complectă a Expozițiunii, și a servit Comitetului aranjator ca bază reală pentru compunerea propunerii sale referitoare la distribuirea diplomelor.

Această propunere, care — conform dispozițiilor stabilite în regulamentul Expozițiunii (art. 10), — prevede distribuirea a 400 diplome de recunoștință și a 100 diplome de colaboratori, îmi iau voia a o prezenta

sub 2/. cu observarea că a fost compusă pe baza rapoartelor înaintate de referenții instituți din partea secțiunilor științifice-literare ale »Asociațiunii« și din partea comitetului aranjator pentru singuraticile despărțăminte ale expozițiunii, precum și de corporațiunile și particularii cari au conlucrat în măsură mai mare la înzestrarea Expozițiunii.

Propunerea pentru distribuirea diplomelor a fost stabilită în ședința comitetului aranjator ținută la 17 Februarie a. c. și astfel abia acum îmi este dată posibilitatea de a Vă înainta un raport complex împreună cu propunerile mele pentru dispozițiunile ce cred că sunt a se lua cu privire la Expozițiunea »Asociațiunii«.

După aceste informațiuni prealabile vin a Vă prezenta următoarea dare de seamă:

I. Expozițiunea etnografică și istorică-culturală.

Expozițiunea a fost organizată conform programei stabilite prin deciziunea Comitetului central Nr. 31 din 16 Februarie 1905. Ea a fost adăpostită în cele 8 săli din etagiul I al noului palat al Muzeului, în 12 săli ale internatului școalei civile de fete a »Asociațiunii« și în 3 camere ale școalei elementare de fete a »Reuniunii femeilor române din Sibiu«, care de asemenea se află în casele »Asociațiunii«. Și anume:

a) în palatul Muzeului au fost instalate despărțămintele A. B. și C.: locuințele, stările de interes etnografic și industria de casă a poporului român;

b) în zidirea internatului despărțămintele F. L.: expoziția istorică, bisericile române, literatura, știința, arta și industria de artă, societățile culturale și Băncile române. Tot în această zidire a fost adăpostită expoziția școalei civile de fete, și anume: o expoziție de lucru de mână a elevelor, o sală de prelegere și un dormitor, și apoi în parter secțiunea vânătorului, în fine

c) în localitățile școalei elementare de fete (și în parte în curtea »Asociațiunii«) au fost așezate despărțămintele D. și E.: obiectele ce privesc ocupațiunile agricole și industria minieră a poporului român din țeară.

Nu ar fi la loc a da în acest scurt raport o descriere critică mai amănunțită a singuraticelor despărțăminte ale Expozițiunii. Această lucrare au săvârșit-o în condițiuni pe deplin mulțămitoare organele noastre de publicitate de dincoace și dincolo de Carpați. Remâne numai, ca în firul acestor aprețări critice, și pe baza rapoartelor înaintate de organele de specialitate cari au fost instituite din partea »Asociațiunii« pentru organizarea și studiarea singuraticelor secțiuni, să arăt în liniamente generale, dacă Expozițiunea și-a ajuns scopul în vederea căruia a fost aranjată.

Din acest punct de vedere las să urmeze următoarea dare de seamă asupra despărțămintelor principale ale Expozițiunii:

A) *Partea etnografică.*

Programa Expozițiunii, ținând cont de viitoarea mențiune a Muzeului înființat de »Asociațiune«, a căutat să prezinte în Expozițiune în primul rând un tablou cât mai complex al stărilor de interes etnografic ale poporului nostru. În acest scop Comitetul central a stabilit în programa Expozițiunii un cadru foarte vast, deși eră de prevăzut că în lipsa totală de mijloace bănești nu va fi posibil a-l și umplea în toate direcțiunile în condițiuni pe deplin mulțămitoare.

Însă cu toate neajunsurile ce comitetul aranjator a trebuit să le înfruntă, i-a succedat totuși, mulțumită abnegațiunii publicului nostru și zelului de care acesta a fost întotdeauna însoțit pentru idealurile noastre naționale, de a putea prezenta în toate despărțămintele și secțiunile prevăzute în programă, un tablou deși modest dar destul de fidel și complet al stărilor poporului nostru.

La despărțământul A. care a prezentat *situațiunea geografică, viața comunală și casele țeranilor români*, au participat 37 expozanți cu 110 obiecte, în cea mai mare parte tablouri fotografice.

Este de regretat că partea istorică a vieții comunelor noastre delatără a fost puțin reprezentată, dar acest fapt se explică prin împrejurarea, că obiectele ce privesc istoria comunelor românești numai excepțional sunt puse la libera dispozițiune a cercurilor ce s'au interesat de întreprinderea »Asociațiunii«.

Cu mult mai bogat a fost despărțământul B., care a arătat stările de interes etnografic ale poporului român dela țeară: *tipul și portul țărănesc, locuințele țaranului român, sculele sale de casă*, obiectele ocazionale ce privesc *obiceiurile* lui etc. La acest despărțământ au participat 179 expozanți cu peste 950 obiecte, iar Asociațiunea din a sa parte a procurat cu jertfe destul de considerabile un număr mai mare de păpuși în mărime naturală pentru prezentarea porturilor din diferitele ținuturi ale țării.

Cea mai bogată și mai mult admirată parte a Expozițiunii a fost însă despărțământul C., care a prezentat produsele *industrii de casă* a țăranului român și a fost înzestrat de 311 expozanți cu peste 1600 obiecte.

Aceste trei despărțăminte (A. B. și C.) de interes special etnografic au ocupat întreg etagiul I al zidirei Muzeului, au fost aranjate cu deosebită pricepere și cu mult gust de comitetul de dame instituit de »Reuniunea femeilor române din Sibiu«. Acest comitet, pus sub conducerea prezidentei numitei reuniuni, a Doamnei Maria P. Cosma, a făcut »Asociațiunii« cele mai prețioase servicii atât la aranjarea cât și sub întreaga durată a Expozițiunii și a binemeritat de deosebită recunoștință a comitetului central. Primirea, înregistrarea și plasarea obiectelor, supraveghierea neîntreruptă a celor 8 săli mari și primirea și conducerea vizitatorilor în timp de mai multe săptămâni, și apoi împachetarea și retrimiteră obiectelor după închiderea Expozițiunii, au reclamat o muncă uriașă, care a

fost săvârșită de comitetul de dame dela început până la fine cu cel mai mare zel și cu o abnegațiune deosebită.

În vederea acestor servicii prețioase prezidiul »Asociațiunii« a adresat celor 16 dame din comitet, cari au participat în măsură mai mare la lucrările Expozițiunii, o scrisoare de mulțămîtă, și le-a oferit totodată câte un mic dar spre aducere aminte.

Descrierea mai amănunțită a obiectelor expuse și aprețierea părții ce au avut-o singuraticii expozanți la înzestrarea despărțămîntelor înșirate, nu aparține raportului de față. În această privință onor. comitet se va putea orienta pe deplin din catalogul Expozițiunii și din propunerea prezentată pentru distribuirea diplomelor. Cu toate acestea mă cred dator a remarcă și la acest loc unele momente mai importante.

În primul rând trebuie să amintesc cu deosebită recunoștință de zelosul concurs ce l-am avut din partea Reuniunilor femeilor române din diferitele părți ale țării (Abrud, Băița, Blaj, Brașov, Deva, Dobra, Făgăraș, Hunedoara, Lugoj, Sibiiu și Zlatna), precum și de participarea »Reuniunii române de agricultură« cu o expoziție foarte prețioasă de porturi și de produse ale industriei de casă.

De asemenea s'au distins cu colecțiuni mai mari și mai de valoare unele comune fruntașe din părțile Sibiiului (Săliște, Poiana, Vale, Rășinari, Tălmăcel, Mag. Orlat, Topârcea, Sadu, Fofeldea, etc.,) și Brașovului (Satulung, Codlea, Cernat-Săcele, etc.) și o parte a despărțămîntelor »Asociațiunii«. Pe cât de zeloasă și îmbucurătoare a fost participarea unei părți a acestora (mai ales a despărțămîntelor Abrud-Câmpeni, Beiuș, Blaj, Bran, Brașov, Cluj, Dobra, Oravița, Sătmăr, Sebeș, Șimleu, Timișoara, Zernești), pe atât de mult a trebuit să regretăm, că majoritatea despărțămîntelor »Asociațiunii«, cari fără îndoială ar fi fost în primul rând chemate și datoare a sprigini lucrarea noastră, nu au reagat de fel la repețitele noastre intervențiuni.

În fine mai avem să amintim la acest loc cel mai prețios obiect al Expozițiunii: grupul »Junilor«, donat Asociațiunii de dl Teodor Nica și dna soție, și de valoroasele colecțiuni de fotografii etnografice ale dlui Emil Fischer din Sibiiu, care cu cea mai mare prevenire s'a pus în serviciul Expozițiunii și la învitarea comitetului aranjator ne-a procurat o bogată colecțiune de tablouri prețioase.

Restul părții etnografice a expozițiunii, și anume despărț. *D. Ocupațiunile agricole și industria minieră*, au ocupat localitățile școalei elementare de fete, iar obiectele de volum mai mare (s. ex. o stână în mărime naturală, construită și înzestrată complect de comuna Poiana, apoi șteampuri în miniatură, etc.), au fost așezate în curtea Muzeului. La acest despărțămînt au participat 61 expozanți, cu aproape 200 obiecte. De aranjarea lui au îngrijit cu deosebită pricepere membri secțiunii economice a »Asociațiunii«, dl Romul Simu și Ioan Chirca, notar în Săliște.

De remarcat sunt la acest loc obiectele expuse de comunitatea de avere din Caransebeș, de despărțămintele »Asociațiunii« din Bran, Brașov, Dobra, Oravița și Săliște, de societatea minieră »Concordia« din Bucium, care a prezentat și spălatul aurului prin un lucrător de mine, trimis anume la Expozițiune, mai departe obiectele expuse de aranjatorul despărțământului Ioan Chirca, de dl protopop Sergiu Medean și de neobositul paroh din Poiana-Sibiiului, dl Ilie Dobrotă, care a îngrijit și de construirea și înzestrarea stânei amintite.

Tot la partea etnografică aparține și despărțământul *E.*: *Vânatul*, la care au participat 10 expozanți, între cari dl Petru Popovici, proprietar în Brașov, a prezentat o colecțiune foarte bogată, care trecând preste cadrele unei expozițiuni etnografice, ar fi fost o adevărată podoabă și pentru o expozițiune specială vânătoarească.

B. Partea istorică-culturală.

Despărțământul *F.*, *Expoziția istorică*, a fost înzestrată de 121 expozanți cu preste 750 obiecte de natură foarte diferită, în cea mai mare parte reliquii prețioase ale trecutului nostru național și ale bărbaților distinși ai poporului nostru. Abstrăgând aici de colecțiunile expuse de bisericele românești în despărțămintele lor speciale, au fost remarcată îndeosebi bogata colecțiune de portrete ale oamenilor nostri mari, cari s'au distins în luptele politice ale poporului nostru ori au binemeritat pentru desvoltarea și înaintarea lui culturală. Până acum publicul român n'a avut ocaziune a mai vedea o galerie atât de bogată a mecenatilor și fruntașilor neamului nostru, și o colecțiune atât de valoroasă a reliquiilor remase dela acestia. La înzestrarea acestui despărțământ au contribuit societatea noastră cultă din toate părțile țării, și îndeosebi episcopii bisericilor rom. din Brașov, conzistoriile ambelor confesiuni române, gimnaziile române și Muzeul din Blaj, familia Mocsonyi, Dd. Dr. Dăian și Dr. Amos Frâncu din Cluj, Dr. I. Maniu din Blaj, Dr. At. Marienescu și Iosif St. Șuluțu din Sibiiu, etc.

De aranjarea acestui despărțământ precum și a despărț. *H.* (știință și literatură) au îngrijit cu zel deosebit Dd. Dr. I. Borgia și Dr. A. Crăciunescu, profesori, Dr. V. Cioban, preot militar și I. I. Lăpădatu, fost secretar II al »Asociațiunii«.

Despărțământul *G.* al *Bisericilor române* a fost împărțit în două secțiuni, adăpostită fiecare în câte 2 săli mari ale internatului de fete.

În secțiunea bisericii *otodoxe* au fost reprezentate toate trei diecezele gr. or. (Sibiiu, Arad și Caransebeș), cu colecțiuni pe cât de bogate pe atât de prețioase de odoare bisericesti, de icoane sfinte și cărți, și documente de interes pentru istoria bisericească.

Afară de conzistoriile diecezane, între cari conzistorul arhidiecezan din Sibiiu a instituit o comisiune specială pentru alegerea obiectelor, și a expus o colecțiune de mare interes și valoare, au trimis obiecte mai

însemnate pentru această secțiune, un număr mai mare de parohii române din diferitele părți ale țării și numeroși bărbați din clerul român.

În total au participat la această secțiune 125 expozanți cu 640 obiecte

Secțiunea a fost aranjată de dl Dr. Miron E. Cristea, asesor conzistorial în Sibiu, și s'a prezentat ca una dintre cele mai frumoase și importante părți ale Expozițiunii.

Secțiunea *bisericeii gr.-catolice*, la care au participat 32 expozanți cu aproape 450 obiecte, a fost înzestrată în cea mai mare parte de metropolia din Blaj și de dieceza Lugojului. Cu părere de rău trebuie să constat la acest loc, că diecezele de Orade și Gherla nu au ținut cont de învițările ce li-s'au făcut din partea »Asociațiunii«. Dar cu atât mai intensivă a fost participarea celorlalte 2 episcopii și îndeosebi a fost remarcat cu satisfacțiune, că Blajul a participat la Expozițiune cu o întreagă serie de colecțiuni prețioase. Atât conzistorul metropolitan, seminarul, Muzeul arheologic și biserica din Blaj, cât și clerul au dat întreg concursul lor pentru înzestrarea cât mai mulțămitoare a secțiunii. De asemenea a participat și dieceza Lugojului cu colecțiuni de bogăție extraordinară, cari au fost compuse sub îngrijirea dlui canonic Ioan Boroș.

Aranjarea secțiunii a fost încredințată dlui protopop Nicolae Togan în Sibiu.

La acest loc mai rămâne să amintesc, că în secțiunile bisericilor române au fost reprezentate și școalele secundare ce acestea le susțin, precum și gimnaziul fundațional din Năsăud.

Expoziția istorică și bisericească a fost studiată de mai mulți bărbați de specialitate, cari au găsit aici un material bogat și interesant, încă ne-exploatat de istoriografie, și ne-au pus în vedere că vor publica rezultatul cercetărilor lor în studii speciale. Astfel Expoziția »Asociațiunii« a făcut servicii prețioase și istoriografiei noastre naționale.

În despărțământul *H: Literatura și știința* au participat la expozițiune preste 100 de autori români cu diferite colecțiuni și lucrări științifice și cu preste 1000 de scrieri ale lor; mai departe 26 editori cu preste 2000 publicațiuni și 7 organe de publicitate cu diferite colecțiuni de ziare.

Acest despărțământ adăpostit și aranjat ca și despărțământul *F.*, a prezentat o icoană respectabilă a muncii intelectuale ce a prestat-o elementul nostru din această țară în timpul mai nou, și deși în multe privințe nu ne-a putut arăta decât numai începuturi modeste, ne-a dat totuși o elocuentă dovadă a progresului nostru cultural.

Mai puțin au rămas satisfăcuți vizitatorii Expozițiunii de despărțământul *I. al Artelor frumoase* din cauza că partea mai mare a artiștilor nostri mai de frunte nu au participat la Expozițiune și astfel au arătat o desăvârșită lipsă de atențiune față de publicul român, al cărui sprijin îl reclamă pe toate terenurile.

Secțiunea *industriiei de artă*, aranjată de dsoara Minerva Cosma și de dl prof. Iuliu Moisil a fost din contră mult apreciată de publicul vi-

zitor și a prezentat talentele artistice foarte însemnate ale elementului nostru în cea mai bună lumină.

În total au participat la despărțământul *I.* 80 expozanți cu aproape 550 obiecte.

De asemenea a fost de interes despărțământul *K.* al *Societăților culturale* române, la care au participat 17 expozanți cu 103 obiecte, între cari harnicele noastre Reuniuni de femei, Asociațiunea din Maramurăș, societățile academice »Petru Maior« și »România Jună« și mai multe societăți de muzică și coruri de plugari. S'a remarcat în general și cu părere de rău absentarea totală dela Expoziție a Asociațiunii aradane.

Despărțământul *L.* al *Băncilor române* a fost una dintre cele mai interesante și mai instructive părți ale Expozițiunii. Deși compuse aproape numai din grupări de linii și cifre seci, tablourile acestui despărțământ au vorbit totuș o limbă foarte eloquentă ce toți pricepătorii o au înțeles și aprepțiat pe deplin.

Au participat la această expozițiune 76 dintre Băncile noastre cu 196 obiecte, în cea mai mare parte tablouri grafice, cari au arătat desvoltarea institutelor noastre de credit dela primele începuturi până în ziua de astăzi, atât în totalitatea lor cât și pentru fiecare bancă a parte.

Aceste tablouri au fost compuse pe baza datelor înaintate de singuraticile bănci și grupate cu 'multă osteneală de funcționarii »Albinei«, cu ajutorul mai multor specialiști și au reclamat o conziderabilă sumă de bani, acoperită de băncile expozante.

Controlarea lucrărilor tehnice și aranjarea despărțământului s'a făcut sub conducerea dlor D. Rațiu, contabil-rev., și C. Popp, lichidator al »Albinei«

În fine mai rămâne să amintesc *expozițiunea școalei de fete a »Asociațiunii«*, care afară de un dormitor și o sală de instrucțiune a prezentat și o frumoasă expozițiune de lucru de mână atât a elevelor actuale, 63 la număr, cât și a 62 dintre fostele eleve ale școalei. În total au participat deci 125 eleve cu 315 obiecte, cari au dat dovezile cele mai mulțămitoare despre rezultatele realizate de această harnică școală.

Această parte a Expozițiunii a fost aranjată de directoara internatului dșoara Elena Petrașcu și de profesoara de lucru de mână, dșoara Elis. Buteanu.

*

În cele expuse până aci am dat în liniamente generale o mică schiță a Expozițiunii, care întregită cu datele cuprinse în Catalogul prezentat și în propunerea pentru distribuirea diplomelor, cred că prezintă un tablou destul de complet al colecțiunilor expuse și admite și o apreciere critică a întreprinderii Asociațiunii noastre.

În primul nostru apel, publicat împreună cu programa prealabilă a Expozițiunii în fruntea numărului I al »Transilvaniei« din anul 1905, am accentuat că »Asociațiunea« urmărește cu expozițiunea etnografică și istorică-culturală un scop îndoit:

întâi: »a pune bazele colecţiunilor ce va avea să le adăpostească Muzeul în viitor«, şi

a doua: »a dà publicului mare, atât românesc cât şi străin, o icoană cât mai fidelă a stărilor, activităţii şi nizuinţelor poporului nostru, ca deoparte să întărească în noi înşine conştiinţa forţelor noastre naţionale, şi totodată să impună şi străinilor respectul cuvenit pentru importanţa elementului nostru în această ţară«.

Apreţînd Expoziţiunea sub acest dublu punct de vedere, credem că putem constata cu satisfacţiune, că ne-am ajuns scopul urmărit, şi că Expoziţiunea aranjată de »Asociaţiune« a avut un succes deplin.

Speranţele ce le-am pus în abnegaţiunea poporului nostru şi în în-sufleţirea acestuia pentru idealurile noastre naţionale, nu ne-au înşelat, şi îndeosebi aşteptările noastre, că cu ocaziunea Expoziţiei se vor pune primele baze ale colecţiunilor Muzeului nostru naţional prin donaţiunile expozanţilor, s'au şi realizat, încât afară de cumpărările de 60 obiecte făcute din acest prilej pentru colecţiunile noastre cu preţuri foarte reduse (în total K 260·20), — au fost donate pentru Muzeu nu mai puţin decât 603 obiecte în valoare minimală de K 20—25,000, între cari nu sunt conziderate colecţiunile bogate de fotografii, de monete, de ouă încondeiate şi alte obiecte mai mărunte.

Dar este în sine un moment caracteristic pentru spiritul de care e condus poporul nostru, că o expoziţiune în stil mai mare, la care au participat 1327 expozanţi cu preste 9000 de obiecte, s'a putut face la noi fără orice dotaţiune sau subvenţiune, şi că nici avansul de K 500 ce l-am cerut la timpul său pentru acoperirea cheltuielilor prime, nu a fost întrebuinţat.

Din cifrele ce le voiu prezentă la alt loc, se va vedeă, că cu toate că Expoziţiunea a fost deschisă timp de 25 zile, că aranjarea ei a reclamat o mulţime de instalaţiuni şi lucrări tehnice precum şi un personal numeros, şi că toate obiectele au fost retrimise expozanţilor cu cheltuiala noastră, — Expoziţia abiă a reclamat spese de K 6,000—, cari au fost pe deplin acoperite din preţul de intrare şi din suprasolvirile încasate dela vizitatori. Astfel »Asociaţiunea« a rămas scutită de contribuirea de K 2—3000 ce comitetul central a avut-o în vedere pentru acoperirea cheltuielilor preliminate.

La o concluziune tot atât de mulţamitoare vom ajunge dacă vom apreţiă Expoziţiunea şi sub raportul scopului al doilea în vederea căruia a fost aranjată.

Numărul vizitatorilor a trecut preste toate aşteptările noastre. Afară de persoanele invitate şi de elevii numeroaselor institute de învăţământ, cari au fost admişi cu toţii fără plată, au vizitat Expoziţiunea cu bilete de intrare 6454 persoane, dela cari s'a încassat ca preţ de intrare şi ca suprasolviri suma de K 6,435·37.

În șirurile acestor vizitatori au fost reprezentate nu numai toate ținuturile românești din această țeară, ci îndeosebi și frații nostri din Regatul Român, cari s'au prezentat la serbările noastre în număr preste așteptare mare și prin reprezentanții lor cei mai distinși, precum în fine și un număr conziderabil de străini, cari au rămas surprinși de celele le-au găsit în Expozițiunea noastră.

Este fapt, că nicicând până acum nu s'a întrunit la un loc în număr mai mare societatea română cultă din diferitele țări locuite de elementul nostru, și că nicicând străinii, și chiar și adversarii nostri, nu au vorbit cu mai mult respect de o serbare națională românească, ca de astădată.

Putem constată deci cu satisfacțiune, că — dupăcum am și fost asigurați de mulți dintre cei mai distinși bărbați ai neamului nostru, — publicul român care a participat la serbările »Asociațiunii«, a plecat de aici mulțămît și întărit în încrederea în viitorul elementului românesc, și că și în ochii popoarelor conlocuitoare am dat o nouă dovadă a vitalității și importanței naționalității noastre în țeara ce o locuim.

II Serbările aranjate la inaugurarea Muzeului.

Terminând în cele de până aci darea mea de seamă asupra Expozițiunii, mai rămâne să raportez pe scurt și asupra celorlalte serbări ce au fost aranjate din încredințarea Dvoastră cu ocaziunea inaugurării Muzeului.

Inaugurarea solemnă a Muzeului și a Expozițiunii s'a făcut la 19 August 1905 în legătură cu ședința festivă a *adunării generale* a »Asociațiunii«, convocată pentru aceeași zi. Procesul verbal al acestei ședințe, precum și discursurile prezidiale cu cari a fost inaugurată ședința festivă și Expozițiunea, — au fost publicate în organul nostru oficial Nr. V din anul trecut. La acest loc amintesc numai că solemnitatea zilei a fost ridicată în măsură deosebită prin scrisoarea de mulțămîtă cu care Maiestatea Sa Regele a răspuns la învitarea de a participa la inaugurarea Muzeului și a Expozițiunii, apoi prin scrisoarea prezidentului de onoare al »Asociațiunii«, dl Alexandru de Mocsonyi și prin salutul Societății pentru fondul de teatru român. Toate aceste trei acte au fost publicate în Nr. V al »Transilvaniei« din 1905.

Cu deosebită bucurie a salutat adunarea generală în sinul ei pe Capii ambelor biserici române și pe reprezentanții Academiei române. Guvernul țării a fost reprezentat prin comitele suprem Gustav Thalmann. De asemenea au participat la adunare și reprezentanții autorităților locale invitate și un număr și distins public român din țeară și din Regatul Român.

După inaugurare a urmat un *banchet* festiv (cu 200 tacâmuri), aranjat de dl Dr. Ilie Beu, iar în oarele de seară a avut loc în sala festivă a Muzeului o »*Serată etnografică*«, aranjată de dl Dr. Tiberiu Brediceanu, prin care au fost prezentate: porturile, danțurile și melodiile populare românești din diferitele părți ale țării. Deoarece în sala Muzeului, rezervată în parte și pentru prezentarea danțurilor, au găsit loc abia 300 per-

soane, în primul rând persoanele invitate în mod oficial, serata a fost reprodusă la 22 August în sala mare din »Gesellschaftshaus«. Cu această ocaziune prețurile de intrare au fost foarte reduse, ca producțiunea să fie accesibilă pentru un public cât se poate mai mare.

În ziua următoare, la 20 August a. tr., s'a ținut ședința II-a a adunării generale și s'a deschis Expozițiunea pentru publicul vizitator, iar în oarele de după amiază a avut loc *ședința festivă a secțiunilor științifice-literare*, în care s'a distribuit acum pentru primatădă premiul anual »Andrei Mureșan« (pentru cea mai bună publicațiune literară din anul premergător) și s'au ținut 2 conferențe: dl Dr. Sextil Pușcariu a prezentat cu multă competență însemnătatea activității marelui filolog Timoteiu Cipariu, iar dl Silvestru Moldovan a vorbit despre Cheia Turzii.

În oarele de seară Societatea română de muzică din Sibiiu a dat în teatrul orășenesc opereta »Moș Ciocârlan« de Tudor cav. de Flondor și a avut un succes atât de mare, încât reprezentațiunea a fost repetită încă în alte două zile.

În zilele de 21 și 22 August s'a ținut *adunarea generală a Societății fondului de teatru român*, care cade afară de cadrul acestui raport. Cu toate acestea nu pot trece aici cu vederea, că convocarea adunării generale a numitei societăți pentru timpul serbărilor noastre la Sibiiu, a contribuit foarte mult la ridicarea și asigurarea succesului festivităților, pentru cari comitetul societății merită recunoștința și mulțămita noastră.

Tot astfel a contribuit la ridicarea nivelului serbărilor noastre și convocarea *Conferenței Băncilor române* pentru ziua de 23 August, care încă a îndemnat un public mai mare și distins ca să participe la sărbătoarea »Asociațiunii« și a îmbogățit și seria conferențelor publice cu o interesantă prelegere a dlui Ioan I. Lăpădatu despre Politica de discount.

La 22 August seara s'a făcut *inaugurarea scenei din sala Muzeului* cu un prolog de Iosif Vulcan și cu »Fântâna Blanduziei« a lui Vasile Alexandri, reprezentată cu mult succes de o *societate de diletanți români* din Sibiiu. Tot din conziderație la locul îngust al sălei Muzeului, această reprezentațiune a fost repetită la 25 August după amiază în teatrul orășenesc și tot aici s'a dat în seara aceleiaș zile și drama »Necinstiții«.

Una dintre serbările cele mai reușite a fost *concertul Societății corale române »Carmen« din București*, care s'a dat sub direcțiunea dlui G. Kiriak la 23 August în sala dela »Unicum«. Societatea »Carmen« care a venit la Sibiiu în frunte cu prezidentul ei dl Leon Ghica, a binemeritat de recunoștința »Asociațiunii« nu numai pentru prestațiunile sale artistice, cari au satisfăcut și pretenții mai riguroase, ci mai ales pentru sprijinul moral care rezidă în faptul că o mare și distinsă societate culturală din capitala României s'a văzut îndemnată a lua parte activă la sărbătoarea »Asociațiunii«.

Afară de *conferențele publice* ce le-am amintit dejă la alt loc, s'au mai cetit în sala Muzeului în decursul serbărilor și alte tractate de deo-

sebit interes. În primul rând amintesc valoroasa lucrare a prezidentului nostru onorar, dl Alexandru de Mocsonyi, intitulată »Religiune și știință«, care în absența autorului a fost cetită de dl Valeriu Braniște la 23 August; iar la 25 August dl prof. V. G. Borgovanu a ținut o interesantă conferință asupra fazelor actuale ale teozofiei.

Duminecă la 27 August oaspeții nostri au vizitat noua catedrală din Sibiiu, iar după amiazăzi s'a făcut o *excursiune la Săliște*, la care au participat mai multe sute de vizitatori. Mai ales publicul străin, care nu cunoșteă împrejurimea Sibiiului și stările țăranilor nostri din aceste părți, a rămas încântat de hărnicia și ospitalitatea Săliștenilor și de progresele mari ale acestei frumoase comune.

În ziua următoare, la 28 August a fost inaugurată noua școală de menaj a »Reuniunii femeilor române din Sibiiu«, iar în oarele de seară seria bogată a serbărilor noastre a fost încheiată cu un splendid *bal festiv*, aranjat de un comitet pus sub conducerea dlui Dr. Liviu Lemény.

În aceeaș zi aveă să se închidă și Expozițiunea. Deoarece însă soseau neîntrerupt noui vizitatori din toate părțile și în deosebi venise la Sibiiu și tinerimea română, care studiază la școalele din localitate, Comitetul central, prin deciziunea sa Nr. 185 din 31 August, a prelungit termenul Expozițiunii până la 1/14 Septemvrie a. tr.

*

Am dat până aci, în liniamente mari, un tablou al frumoaselor serbări aranjate de »Asociațiune« cu ocaziunea inaugurării Muzeului. Mai rămâne acum să prezint o scurtă dare de seamă asupra *rezultatului material* al întreprinderii noastre.

Am amintit dejă la alt loc, că Comitetul central, în vederea cheltuielilor mari, împreunate cu asemenea aranjamente, a fost pregătit la o jertfă mai considerabilă, care de altmintrelea ar fi fost bogat recompensată prin valoarea obiectelor donate din acest prilej pentru Muzeul nostru. În realitate însă »Asociațiunea« nu numai că a rămas scutită de orice jertfă în bani, ci din contră — cu toate că partea cea mai rentabilă a serbărilor anume reprezentațiunile operetei »Moș Ciocârlan«, a fost dată în beneficiul propriu al Reuniunii române de muzică din Sibiiu, — serbările aranjate s'au încheiat cu un venit curat destul de considerabil, care se compune din următoarele cifre:

I. Venituri:

1. Incassat dela vizitatorii Expozițiunii pentru bilete de intrare și ca suprasolviri	K 6,435·37
2. Incassat pentru bilete de tren cu preț redus	„ 1,675·86
3. Incassat pentru programe	„ 321·83
4. Venitul curat al seratelor etnografice	„ 890·12
5. Venitul curat al reprezentațiunilor teatrale	„ 602·72
6. Venitul curat al balului	„ 84—
7. Interese de cont-curent	„ 85·93
total . .	K 10,095·83

II. Cheltueli:

1. Instalarea expoziției, mobilier, decorațiuni, personal, tipărituri și cheltueli de expedițiune	K 6,109-95
2. Tipărituri pentru bilete de tren și program	„ 250-98
2. Deficit la banchet	„ 259-20
total	K 6,620-13

Rezultă deci un profit net de K 3,475-70
din care mai sunt a se acoperi cheltuelile procurării și distribuirii diplomelor, și eventualele spese mărunte ce se vor mai ivi.

*

Din cele înșirate până aci Onor. Comitet central s'a putut convinge, că festivitățile noastre au avut un succes moral și material, care a întrecut toate așteptările noastre.

Organele serioase ale presei noastre și — ceace este de deosebită însemnătate — toți bărbații frunțași ai neamului nostru de dincoace și de dincolo de Carpați, cari au participat la sărbătoarea noastră, au și constatat și accentuat acest succes extraordinar atât cu graiul viu cât și în o întreagă serie de scrisori de felicitare adresate Prezidiului »Asociațiunii«, precum și mie personal.

Că aranjarea Expozițiunii și a seriei lungi a serbărilor împreunate cu aceasta, precum și adăpostirea miilor de vizitatori străini, condusă cu o deosebită rutină și cu zel neobosit de dl Dr. Oct. Russu, a reclamat o muncă uriașă, cred că nu mai trebuie dovedit. Fără îndoială Comitetul central este dator a da expresiune recunoștinței sale față cu activitatea desvoltată de Comitetul aranjator, și din această cauză am ținut sama de conducătorii singuraticelor secțiuni ale Comitetului aranjator la compunerea propunerii pentru distribuirea diplomelor de colaboratori.

Țin cu atât mai mult ca Comitetul central să-și spună verdictul în acest obiect, deoarece în unele organe de publicitate Comitetul aranjator, și îndeosebi și direcțiunea Expoziției și biroul »Asociațiunii«, a fost învinuit — când cu vădită rea credință, când pe baza unor informațiuni cu desăvârșire false, -- că nu s'ar fi conformat îndestul îndatoririlor sale și nu ar fi arătat destulă atențiune publicului vizitator străin.

Față cu aceste învinuiri mă cred dator a constată, că nu mi-a ajuns la cunoștință nici un inconvenient și nici o singură reclamațiune afară de acele ce au urmat din faptul că sala festivă a Muzeului a fost cu mult prea mică pentru a putea adăposti în prima zi nu numai persoanele învitate în mod oficial, ci și miile de vizitatori sosiți din alte părți. Acest lucru însă Comitetul central l-a prevăzut și din această cauză a accentuat repeși în toate publicațiunile sale și îndeosebi și în programa serbărilor, că ziua de 19 August este rezervată exclusiv numai persoanelor învitate în mod oficial și membrilor »Asociațiunii«, și că Expoziția va fi deschisă pentru publicul vizitator numai cu începere dela 20 August. Aflând apoi

că în urma știrii false, lansată în mai multe ziare din România, că la 18 August, onomastica Maiestății Sale, vor fi mari serbări militare în Sibiiu, se pregătesc în mai multe orașe excursiuni în masă deja la 17 August, Comitetul central a telegrafiat imediat în toate părțile, că știrea despre serbările militare este falsă și că Expozițiunea se va deschide și serbările noastre vor începe pentru publicul vizitator abia la 20 August.

Dacă cu toate acestea, avizul nostru a rămas desconsiderat și publicul vizitator a venit deja cu 2—3 zile înainte, inconvenientele ce au urmat nu pot fi puse în sarcina Comitetului aranjator.

Este prea natural că Expozițiunea și Muzeul nu au putut fi inaugurate decât în localitățile lor proprii, și deoarece în acestea nu au putut fi adăpostite deodată mai multe decât 400 persoane (ba la »serata etnografică« chiar numai 300), este ușor de înțeles, că Comitetul aranjator, care avea să grijască în primul rând de personalitățile invitate în mod oficial în număr de preste 100, nu a putut da loc și miilor de vizitatori externi, cari solicitau bilete de intrare, nici numărului mare de raportori, cari au cerut intrare ca reprezentanți ai foilor române din țară și străinătate.

Alte reclamațiuni mie nu mi-au ajuns la cunoștință, și din această cauză trebuie să constat că atacurile la cari am fost expuși în unele organe de publicitate au fost cu desăvârșire nebazate și învinuirile ce ni-s'au adus au fost simple neadevăruri.

Aceste inconveniente, cari de altminterlea în stările noastre sociale și culturale de astăzi nu sunt decât aparențe ușor explicabile, nu au putut întuneca splendoarea sărbătorilor culturale ale »Asociațiunii«, cari fără în-doială au întrecut totul ce am ajuns până astăzi pe acest teren.

Nicicând până acum Românii din toate părțile locuite de elementul nostru nu s'au întrunit pe pământul țării noastre în număr mai mare și prin reprezentanți mai distinși la o serbare culturală, și nici când nu s'au despărțit mai satisfăcuți de roadele muncii noastre și mai întăriți în încrederea lor în forța noastră națională și în viitorul elementului nostru.

Și ca amintirea acestor sărbători înălțătoare și a inaugurării primului nostru Muzeu național, să rămână pe deplin păstrată posterității, am luat dispozițiuni, ca rapoartele publicate în presa română asupra festivităților noastre, încât ni le-am putut procura, să se adune la un loc și să se depună în Arhivele »Asociațiunii« împreună cu »Buletinul« editat de Comitetul central în timpul festivităților.

Mulțumind în fine Onor. Comitet central pentru încrederea ce mi-a arătat-o când mi-a încredințat direcțiunea Expozițiunii, Vă rog să luați act de această dare de samă și să binevoiți a delibera propunerile ce Vi-se prezintă în legătură cu raportul meu.

Sibiiu, 22 Februarie 1906.

Dr. Diaconovich.

Consemnarea diplomelor de colaboratori

distribuite de Comitetul central al „Asociațiunii pentru lit. română și cultura poporului român” pentru conlucrarea la aranjarea Expozițiunii etnografice și istorice-culturale din 1905 și a serbărilor împreunate cu aceasta.

I. Pentru conlucrarea la înzestrarea și aranjarea Expozițiunii.

A. Corporațiuni și societăți.

Conzistorul arhidiecezan ort. or. din Sibiiu.
 „ diecezan „ „ „ Arad.
 „ „ „ „ „ Caransebeș.
 „ metropolitan gr.-cat. „ Blaj.
 „ episcopiei „ „ Lugoj.
 Direcțiunea Muzeului arheologic din Blaj.
 Seminarul Andreian din Sibiiu.
 Seminariul arhidiecezan, Blaj.
 Eforia școalelor române din Brașov.
 Epitropia bisericei Sf. Nicolae din Brașov.
 „ „ Sf. Adormiri din Brașov.
 „ „ gr.-or. din Sibiiu-Cetate.
 Biserica catedrală din Blaj.
 Direcțiunea Gimnaziului român din Năsăud.
 „ „ „ „ Blaj.
 „ „ „ „ Brad.
 „ „ „ „ Brașov.
 „ Școalei civile de fete a »Asociațiunii« în Sibiiu.
 „ Școalei române din Săliște.
 Delegațiunea Băncilor române în Sibiiu.
 Comunitatea de avere a fostilor grănițeri, în Caransebeș.
 Reuniunea română de agricultură în Sibiiu.
 „ femeilor române din Abrud.
 „ „ „ „ Băița.
 „ „ „ „ Brașov.
 „ „ „ „ Blaj.
 „ „ „ „ Deva.
 „ „ „ „ Dobra.
 „ „ „ gr.-or. „ Făgăraș.
 „ „ „ gr.-cat. „ Făgăraș.
 „ „ „ „ Hunedoara.
 „ „ „ „ Lugoj.
 „ „ „ „ Sibiiu.
 „ „ „ „ Zlatna.

B. Despărțămintele »Asociațiunii«.

Direcțiunea Despărțământului »Asociațiunii« din Abrud-Câmpeni.
 „ „ „ „ Beiuș.
 „ „ „ „ Blaj.
 „ „ „ „ Bran.
 „ „ „ „ Brașov.
 „ „ „ „ Cluj.
 „ „ „ „ Dobra.

Direcțiunea Despărțământului »Asociațiunii« din Oravița.

”	”	”	”	Sătmar.
”	”	”	”	Sebeș.
”	”	”	”	Șimleu.
”	”	”	”	Timișoara.
”	”	”	”	Zernești.

C. Particulari.

a) Doamnele și Domnișoarele:

Elisaveta Butean	în Sibiiu.	Aurelia Goga	în Rășinari.
Maria Comșa	” Săliște.	Anna Murășan	” S.-Sebeș.
Maria Cosma	” Sibiiu.	Elena Petrașcu	” Sibiiu.
Maria Cosma	” Vășcău.	Maria G. Stăneasa	” Gușterița.
Elisaveta Faur	” Chisătău.	Elena Săbădean	” Brașov.

b) Domnii:

Familia Barcianu în Sibiiu.
 Andreiu Bârseanu, profesor în Brașov.
 Ioan Boroș, canonic în Lugoj.
 Nicolau Borzea, protopop în Făgăraș.
 Dr. Ioan Borcia, profesor în Sibiiu.
 Dr. Ambrosiu Chețianu, profesor în Blaj.
 Ioan Chirca, notar II în Săliște.
 Dr. Virgil Cioban, preot militar în Viena.
 Iosif Comanescu, preot în Codlea.
 Dr. Aurel Cosma, avocat în Timișoara.
 Dr. Aurel Crăciunescu, profesor în Sibiiu.
 Dr. Miron E. Cristea, asesor konzistorial în Sibiiu.
 Dr. Elie Dăianu, protopop în Cluj.
 Ilie Dobrota, paroh în Poiana-Sibiului.
 Alexandru Diaconovich, silvicultor în Caransebeș.
 Emil Fischer, fotograf în Sibiiu.
 Dr. Amos Frâncu, avocat în Cluj.
 Dr. Iuliu Maniu, avocat în Blaj.
 Dr. Victor Mihályi, metropolit în Blaj.
 Alexandru de Mocsonyi în Birchis.
 Iuliu Moisil, profesor în Tîrgu-Jiu.
 Ioan F. Negruțiu, profesor în Blaj.
 Nicolau P. Petrescu, director de bancă în Fofeldea.
 Petru Popovici, proprietar în Brașov.
 Dominic Rațiu, revizor de bancă în Sibiiu.
 Romul Simu, arhivarul »Asociațiunii« în Sibiiu.
 Nicolau Togan, protopop în Sibiiu.
 Emanuil Ungurianu, avocat în Timișoara.
 Romul Verzea, preot în Satulung.

II. Pentru conlucrare la aranjarea festivităților împreunate cu Expozițiunea.

A. Societăți.

Societatea corală »Carmen« din București.
 Reuniunea română de muzică din Sibiiu,

B. Particulari.

Dr. Ilie Beu, medic în Sibiiu.
 Dr. Tiberiu Brediceanu, secretarul »Albinei« în Sibiiu.
 George Chiriac, dirigentul corului »Carmen« în București.
 Parteniu Cosma, director de bancă în Sibiiu.
 Iuliu Enescu, funcționar de bancă în Sibiiu.
 Teodor cavaler de Flondor, mare proprietar în Rogojești (Bucovina).
 Victor Fincu, referent conzistorial în Sibiiu.
 Dr. Liviu Lemény, avocat în Sibiiu.
 Dr. Enea Papiu, candidat de avocat în Sibiiu.
 Constantin Popp, funcționar de bancă în Sibiiu.
 Dr. Octavian Russu, avocat în Sibiiu.
 Ioan Vătășan, contabil în Sibiiu.

Consemnarea Damelor din Comitetul local instituit de Reuniunea femeilor române din Sibiiu, cărora li-s'au trimis scrisori de mulțămită și un suvenir.

Doamna Letiția Bologa.	Dșoara Maria Lemény.
„ Lucia Cosma.	„ Nora Lemény.
„ Iosefina Diaconovich.	„ Aurelia Moga.
„ Luiza Rațiu.	„ Veturia Papp.
Dșoara Olivia Bárdossy.	„ Letiția Popescu.
„ Minerva Cosma.	„ Veturia Popoviciu.
Hortensia Cosma.	„ Ioana Streulia.
Mărioara Crețu.	

Consemnarea diplomelor de recunoștință pentru Expozanți.

Desp. A. Situația geografică, viața comunală și casele Românilor din țară.

1. Aciliu, comuna.	5. Orlat, comuna.
2. Fanea, Ioan, notar, Tălmăcel.	6. Poiana, comuna.
3. Filipescu, Teodor, chimist, Serajevo.	7. Săcel, comuna.
4. Mag, comuna.	8. Topârcea, comuna.

Desp. B. Stările poporului dela țară.

1. Acelenescu, Pompiliu, Galeș.	17. Dancăș, Maria B., Rășinari.
2. Baci, Cornelia, Hațeg.	18. Doboiu, Mina, Hațeg.
3. Băilă, Ana, Gușteriță.	19. Domșa, Pompilia, Orăștie. ✓
4. Borzea, Sabina, Abrud.	20. Gurariu, comuna.
5. Bratu, Petru, Rășinari.	21. Hățăgan, Ioan, protopop, Cojocna.
6. Brediceanu, Cornelia, Lugoj.	22. Hămbășan, Coman, dir. școl. penz., Rășinari.
7. Butnar, Bucura, Codlea.	23. Hoadrea, Șerban, Rășinari.
8. Butnar, Reveca, Codlea.	24. Izdrailă, Iacob, Rășinari.
9. Câmpean, Elie, Gy.-Szt.-Miklós.	25. Lăpădatu, Amalia, Cernat-Săcele.
10. Capotă, Vasile, Rășinari.	26. Macrea, Ana, Hunedoara.
11. Carstolovan, Maria, Codlea.	27. Maxim, Emilia I., Fofeldea.
12. Cerci, Petre, Rășinari.	28. Mihuț, Gliceria, preoteasă, Hondol.
13. Chioariu, Ioan, Vale.	29. Muntean, Grațela, Hațeg.
14. Ciucean, Iacob, Rășinari.	30. Oprea, Maria, Iliu-de-Murăș.
15. Ciuciu, Irina, Hațeg.	31. Oprea, Tr., preot, Moldova-nouă.
16. Cârstea, Ana, Codlea.	

32. Parasca, Valentina., Hațeg.	43. Rășinari, comuna.
33. Poiana, Ana, Galeș.	44. Roșu, Iuliu, fotograf, Bistrița.
34. Pop, Emil, păroh, Feneșul-săsesc.	45. Savu, Ana, Fofeldea.
35. Pop, Gavriil, paroh, Feleac.	46. Serester, Cornelia, Ilia-de-Murăș.
36. Pop, Mina, Hațeg.	47. Stroia, Veturia, Săliște.
37. Popa, Paraschiva, Codlea.	48. Suci, Hortensia, Hațeg.
38. Popescu, Sabina, Reghinul-săsesc.	49. Tătar, Eugen, stud. jurist, Cluj.
39. Popoviciu, Asinefta, Leșnic.	50. Tătar, G., funcț. de bancă, Sebeș.
40. Popoviciu, Ioan, preot, Sadu.	51. Tipeiu, Bratu, Zernești.
41. Poruțiu, Dr. Victor, avocat, Cluj.	52. Tocaciu, Elena, Hațeg.
42. Putilean, Nicolae, gimnazist, Cluj.	

Desp. C. Industria de casă.

1. Alba, Maria, Ulieș.	40. Dămian, Cătălina, Herțegani.
2. Antal, Augustin, protopop, Beiuș.	41. Dan, Maria, Făgăraș.
3. Arsinie, Ana, Săliște.	42. Dancăș, Magdalena, Rășinari.
4. Buduloiu, Maria, Brașov.	43. Dădărlat, Maria V., Săliște.
5. Băncilă, Stanca, Rășinari.	44. Dădărlat, Soră Beju, Săliște.
6. Băroiu, Soră, Ilie, Săliște.	45. Dehel, Efrosina, Gurasada.
7. Bârsan, Maria, Marpod.	46. Demeian, Susana, Dezmir.
8. Bochișiu, Virginia, Topa-Sâncraiu.	47. Dicu, Florica, Sebeș.
9. Bogorin, Elisaveta, Gușterița.	48. Dicu, Petre, Sebeș.
10. Bogariu, Floarea, Hondol.	49. Dobrean I., dl și dna, Tulgheș.
11. Bologa, Maria F., Marpod.	50. Drăgan, Valeria, Nadășul-ungur.
12. Borcea, Oprea Savu, Săliște.	51. Drăgan, Ana, Nadășul-unguresc.
13. Borzea, Ana, Făgăraș.	52. Dragomir, Reghina, Gurasada.
14. Borzea, Eva, Viștea-inferioară.	53. Dumitru, Dochița, Feleac.
15. Borzea, Natalia, Viștea-inferioară.	54. Dumitru, Paraschiva, Fofeldea.
16. Borzea, Octavia, Viștea-inferioară.	55. Fabian, Nicolae, profesor, Beiuș.
17. Borzea, Paraschiva, Viștea-infer.	56. Fărăgău, Gligor, Feiurd.
18. Bota, Maria, Sibiiu.	57. Fărcaș, Ana G., Sebeș.
19. Bratu, Stana, Rășinari.	58. Feneș, Elisaveta, Leșnic.
20. Brumar, Anișca, Sâncel.	59. Florea, Ana, Teiuș.
21. Bugnar, Dafina, Hondol.	60. Furdui n. Olar, Lucreția, Gurasada.
22. Bujoran, Minerva, Tătărești.	61. Galosiu, Cornelia, Nadășul-ungur.
23. Bulmez, Maria Stefan, Zernești.	62. Ganea, P., Fofeldea.
24. Burza, Marișca, Ulieș.	63. Gâțeu, Maria, Zernești.
25. Câmpian, Iuliana, Gy.-Szt.-Miklós.	64. Glava, Letiția, Șesuri.
26. Cătană, Floarea, Hondol.	65. Gocan, Simeon, teolog, Feiurd.
27. Ciogu, P., Fofeldea.	66. Grunca, Sinefta, Fofeldea.
28. Cioran, Șerban, inv., Rășinari.	67. Guța, Neculae, Sebeș.
29. Ciortea m. Marcu, Ana, Teiuș.	68. Hămbășan, Ana P., Rășinari.
30. Cojocnean, Veronica, Dezmir.	69. Hamzea, Aurelia, Râșnov.
31. Comanescu, Iosif, Codlea.	70. Hodărnău, M., Pata.
32. Corcea, Pelagia, Feleac.	71. Jangoi, Ana, Gușterița.
33. Cosma, Dr. Gavriil, Beiuș.	72. Jucan, Verona, Dezmir.
34. Costin, Elena Dan, Galeș.	73. Lazar, I. Maria, Galeș.
35. Cristea, Elvira, Toplița.	74. Lemény, Eleonora, Sibiiu.
36. Crișan, Ștefan, Teiuș.	75. Lemény, Livia, Sibiiu.
37. Criștiu, Maria D., Săliște.	76. Lemény, Maria, Sibiiu.
38. Cubleşan, Maria, Dezmir.	77. Lupan, Elena, Brașov.
39. Cușuta, Rafila, Sebeș.	78. Lupan, Maria D., Brașov.

79. Lupaș, Brândușe, Săliște.
80. Lupșe, Florica, Sebeș.
81. Măcelar, Emiliu, paroh, Totelec.
82. Marișca, Valeria, Vica.
83. Mateaș, Efrosina, Herțegani.
84. Mețian, Maria Aldulea, Zernești.
85. Mețian, Sora, Zernești.
86. Mica, Sofia, Bacia.
87. Miclăuș, Marina, Săliște.
88. Millea, Lucreția, Sibiiu.
89. Mitrea, Sora C., Rășinari.
90. Moga, Rafila P., Sebeșul-săsesc.
91. Muntean, Ana, Crăciunești.
92. Muntean, Netti, Hațeg.
93. Muntean, Mărioara, Gurariului.
94. Neagu, Ana, Fofeldea.
95. Nicoară, Ana, Feleac.
96. Nicoară, Dr. Ioan, profes., Gherla.
97. Nicșa, Maria, Herțegani.
98. Nicula, Elena, Gurasada.
99. Nistor, Maria, Mag.
100. Oana, Maria A., Mag.
101. Oncescu, Florica, Sebeș.
102. Opincariu, Maria, Sebeș.
103. Păcurariu, Silvia, Săliște.
104. Perea, Ana, Gușterița.
105. Perian, Rusalina, Săliște.
106. Petrișor, Ana, Alțina.
107. Petrișor, Paraschiva, Viștea-inf.
108. Pop n. Pop, Ana, Feleac.
109. Pop, Ana, Nadășul-unguresc.
110. Pop, Anica, Feneșul-săsesc.
111. Pop B., Ioachim, Feneșul-săsesc.
112. Pop, Lucreția, Ormindea.
113. Popa, Ana, Porcurea.
114. Popa, Carolina, Teiuș.
115. Popa, Sofia, Veza.
116. Popiț, Ana, Alțina.
117. Popovici, Moise, preot, Seghiste.
118. Popp n. Rusu, Elena, Făgăraș.
119. Poruț, Ana, Dezmir.
120. Precup, Ana, Fofeldea.
121. Proca, Elena G., Râșnov.
122. Pușcaș, Leontina, Veza.
123. Raca, Neti, Bouțarii-inferiori.
124. Raț, Maria, Teiuș.
125. Raț, Luiza, Sibiiu.
126. Rusu, Maria, Mag.
127. Sârbu, Maria, Sebeș.
128. Simulescu, Silvia, Bouțarii-infer.
129. Sopa, Catarina, Fofeldea.
130. Soră, Ana a lui I. Guran, Săliște.
131. Stanca, Ioana, Petroșeni.
132. Stanciu, Maria, Viștea-inferioară.
133. Stanciu, Victoria, Viștea-infer.
134. Străvoiu, Anastasia, Zernești.
135. Todosiu, Măriuța, Runcșor.
136. Teodor, Nastasia, Dezmir.
137. Tosa, Onița, Nadășul-unguresc.
138. Trifan, Paraschiva, Fofeldea.
139. Triteanu, Veturia, Sibiiu.
140. Țintea, Ana, Săliște.
141. Țuțoianu, Eufrosina M., Satulung.
142. Vertan, Maria, Dezmir.
143. Vidrighin, Maniu, Rășinari.
144. Vidrighin, Stana D., Rășinari.
145. Zugrav, Lucreția, Hațeg.

Desp. D. Ocupațiile agricole.

1. Bălaș, Leontina, Băița.
2. Corcea, frații, Feleac.
3. »Concordia«, soc. minieră, Bucium.
4. Eliu, Maria, Hațeg.
5. Dragomir, Simeon, Gurasada.
6. Ghișe, Maria, Poiana.
7. Giuglea, Domnica, Satulung.
8. Gurariului, comuna.
9. Hosszu, Dr. Alexandru, Deva.
10. Lupu, Paraschiva, Satulung.
11. Medean, Ana, Satulung.
12. Medean, Sergiu, protopop, și dna Sebeșul-săsesc.
13. Muntean, Dochia, Poiana.
14. Muntean, Ieremie, Satulung.
15. Nicola, Paraschiva, Satulung.
16. Pop, Valeriu, Săcel.
17. Pârșoiu, Susana, Satulung.
18. Roșca, Iordache, Săliște.
19. Sibiël, comuna.
20. Tăraș, Stana, Satulung.
21. Șuiaga, Emanuil, Lăpușnic.
22. Tobias, Octavian, Sibiiu.
23. Verzea, Octavia R., Satulung.
24. Vlad, Alexandru, paroh, Mag.
25. Vlad, Elena, învățătoare, Poiana.
26. Vlad, Simion, Mag.

Desp. F. Expoziția istorică.

1. Brote, Susana P., Brașov.	7. Marienescu, Dr. Atanasie, Sibiiu.
2. Brumboiu, Moise, Tohanul-vechiu.	8. Pușcariu, Ioan cav., Bran.
3. Doda, Eliza, Caransebeș.	9. Societatea tâmplarilor și a cizmarilor din Hațeg.
4. Gimnaziul român, Blaj.	10. Suci, Dr. G., Hațeg.
5. Hențiu, Nicolae, Săliște.	11. Trestia, biserica gr.-ort.
6. Mangra, Vasilie, Oradea-mare.	

Desp. G. Bisericile române.*a) Biserica gr.-ort.*

1. Babic, C. M., sculptor, București.	16. Pop, Ioan, protopop, Hunedoara.
2. Bercan, Ioan, preot, Mercheașa.	17. Porcești, biserica.
3. Biserica rom. gr.-or. din Alba-Iulia.	18. Pușcariu, Dr. Il., Sibiiu.
4. Borgo-Suseni, biserica.	19. Rășinari, biserica.
5. Bungard, biserica.	20. Râșnov, biserica.
6. Cărpinișan, N., Răhău.	21. Roșia, biserica.
7. Cârțan, George, Cârțișoara.	22. Săliște, biserica.
8. Direcț. școlii comerc., Brașov.	23. Săcărâmb, biserica.
9. Ghibu, Onisifor, Săliște.	24. Sebeș, biserica.
10. Ghidiu, Andrei, Caransebeș.	25. Sfetea, Vasilie, paroh, Brașov.
11. Lacea, Dr. Const., prof., Brașov.	26. Sibiiu-cetate, biserica.
12. Manta, Ioan, preot, Gurariului.	27. Teculescu, I., protopop, A.-Iulia.
15. Mețianu, Dr. Iancu, Zernești.	28. Tilișca, biserica.
14. Poiana, biserica.	29. Topârcea, biserica.
15. Popescu, Cornel, Deva.	30. Toplița, biserica.

b) Biserica gr.-cat.

1. Bejan, Mihai, not. public, Lugoj.	4. Feleac, biserica.
2. Biserica din Cojocna.	5. Pan, Dugălea, econom, Bănia
3. Biserica din Orlat.	(Caraș-Severin).

Desp. H. Literatura și știința.

1. Ciurcu, librăria, Brașov.	6. Tipografia și librăria diecezană din Caransebeș.
2. Murășan, tipografia, Brașov.	7. Tipografia și librăria arhiepiscopozană din Sibiiu.
3. Sfetea, C., București.	8. Tipografia seminarială din Blaj.
4. Todoran, A., tipografia, Gherla.	
5. Krafft, W., tip., libr. și editură, Sibiiu.	

Desp. I. Artele frumoase și industria de artă.

1. Andrițoiu, Sofronie, Bocșa-mont.	10. Delleomini, Bartolomeiu, Caransebeș.
2. Baci, Ioan, preot, Șoimuș.	11. Henția, Alexandru, Sebeșel.
3. Bardossy, Olivia, Sibiiu.	12. Isac, Lucia, Cluj.
4. Blăjan, Augustin, inginer montan, Reșița.	13. Isac, Valeria, Cluj.
5. Bucur, Natalia, Blaj.	14. Jimbor, comitetul parohial.
6. Cosma, Remus, stud. ing., Berlin-Charlottenburg.	15. Liuba, Alex., sculptor, București.
7. Cotărlă, Aurel, Oravița.	16. Marcu, Toma, Dega.
8. Deac, Cornelia, Blaj.	17. Măcelar, Virginia, Săliște.
9. Deac, Eugenia, Blaj.	18. Moga, Eugenia, Sibiiu.
	19. Moga, Zina, Sibiiu.

20. Moga, Aurelia, Sibiiu.
21. Murășan, Aurelia, Blaj.
22. Murășan, Elena, Brașov.
23. Murășan, Iacob, profesor, Blaj.
24. Pătruț, Emil, măsar, Sibiiu.
25. Popescu, Letiția, Sibiiu.
26. Ranta, Laura, Cluj.

27. Roșu, Maria, Vrani.
28. Sequens, A., Caransebeș.
29. Toader, Iuliu, Sibiiu.
30. Todea, Silvia, Reghinul-săsesc.
31. Trandafir, Cristina, Ocna.
32. Vidu, Ioan, Lugoj.
33. Vucu, Nicolae, Săcaș.

Desp. K. Societațile culturale.

1. Asociația pentru cultura poporului, Maramurăș.
2. Corul vocal, Chisetău.
3. Petru Maior, societatea, Budapesta.
4. Reun. fem. rom. gr.-cat., Zlatna.
5. Reuniunea română de cântări și muzică, Recița-montană.
6. România Jună, societ. academică, Viena.

Desp. L. Băncile române.

Albina, Sibiiu.
 Ardeleana, Orăștie.
 Arieșana, Turda.
 Auraria, Abrud.
 Aurora, Năsăud.
 Avrigeana, Avrig.
 Banca populară, Dej.
 Berzovia, Jidovin.
 Bihoreana, Oradea-mare.
 Bistrițana, Bistrița.
 Bocșana, Bocșa-montană.
 Brădetul, Orlat.
 Cassa de împrumut, Bicaz.
 Cassa de păstrare, Mercurea.
 Cassa de păstrare, Săliște.
 Cassa de păstrare, Sasca-montană.
 Concordia, Uzdin.
 Cordiana Fofeldea.
 Coroana, Bistrița.
 Corvineana, Hunedoara.
 Creditul, Zernești.
 Crișana, Brad.
 Cugiereana, Cugir.
 Detunata, Bucium.
 Doina, Câmpeni.
 Economia, Cohalm.
 Economul, Cluj.
 Făgetana, Făget.
 Fortuna, Rodna-veche.
 Furnica, Făgăraș.
 Grănițerul, Dobra.
 Hațegana, Hațeg.
 Hondoleana, Hondol.
 Hunedoara, Deva.
 Jiana, Petroșeni.
 Iulia, Alba-Iulia.
 Lipovana, Lipova.
 Luceafărul, Vârșeț.

Lugojana, Lugoj.
 Mercur, Năsăud.
 Mielul, Poiana.
 Murășana, Reghin.
 Murășanul, M.-Radna.
 Nera, Bozoviciu.
 Olteana, Viștea-inferioară.
 Oraviciana, Oravița.
 Parsimonia, Bran.
 Patria, Blaj.
 Plugariul, Săcădate.
 Poporul, Lugoj.
 Porumbăceana, Porumbacul-inferior.
 Racoțana, Șeica-mare.
 Reuniunea de împrumut, Ilva-mare.
 Rîureana, Capolnoc-Mănăstur.
 Săcana, Sacul.
 Sătmăreana, Seini.
 Schinteia, Tăure.
 Sălăgeana, Jibou.
 Sebeșana, Caransebeș.
 Sebeșana, Sas-Sebeș.
 Sentinela, Satul-nou.
 Silvania, Șimleu.
 Șoimușana, Șoimuș.
 Someșana, Dej.
 Speranța, Borgo-Prund.
 Steaua, Román-Petre.
 Țibleșana, Caianul-mic.
 Timișana, Timișoara.
 Turnu-Roșu, Boița.
 Ulpiana, Grădiște.
 Venețiana, Veneția-inferioară.
 Victoria, Arad.
 Vlădeasa, B.-Huedin.
 Voileana, Voila.
 Zărândeana, Băița.
 Zlăgneana, Zlatna.